

Центральноукраїнський національний технічний університет
Економічний факультет
Кафедра історії, археології, інформаційної та архівної справи

«Допущено до захисту»
Завідувач кафедри ІАІАС
доктор історичних наук,
професор
Василь Орлик
«___»_____ 2021 р.

МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

за другим (магістерським) рівнем вищої освіти

на тему

«Фонд ЦНТУ в Державному архіві Кіровоградської області»

Виконала здобувач вищої освіти
II курсу, групи ІС 20 М (1,4)
ОПП «Інформаційна, бібліотечна та
архівна справа»
спеціальності 029 «Інформаційна,
бібліотечна та архівна справа»
_____ ФРАНЬКО Анастасія
«___»_____ 2021 р.

Керівник роботи
доктор історичних наук, професор
_____ Василь ОРЛИК
«___»_____ 2021 р.

Рецензент
кандидат історичних наук, доцент
завідувач кафедри документознавства та
методики навчання УГСП
_____ Алла ЗЛЕНКО

АНОТАЦІЯ

на кваліфікаційну роботу

здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти групи ІС 20 М (1,4) ОПП «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» Центральноукраїнського національного технічного університету, м. Кропивницький, 2020 р.

Франько Анастасії Юрїївни

Науковий керівник: д.і.н., проф. Орлик В.М.

Тема випускної кваліфікаційної роботи «Фонд ЦНТУ в Державному архіві Кіровоградської області».

Мета випускної кваліфікаційної роботи: дослідити фонд Р-823 «Центральноукраїнський національний технічний університет» Державного архіву Кіровоградської області.

Завданнями роботи є:

1. Вивчити сучасний стан наукової розробки теми та основну джерельну базу дослідження.
2. Дослідити історію Державного архіву Кіровоградської області
3. Проаналізувати склад та структуру фондів закладів вищої освіти Кіровоградщини в Державному архіві Кіровоградської області
4. Дослідити історію Центральноукраїнського національного технічного університету як фондоутворювача
5. Вивчити порядок формування, склад та структура фонду Р-823 «Центральноукраїнський національний технічний університет»
6. Визначити перспективні напрямки досліджень.

Об'єкт дослідження: Фонди закладів вищої освіти в Державному архіві Кіровоградської області.

Предмет дослідження: архівний фонд «Центральноукраїнський національний технічний університет».

Наукова новизна дослідження визначається тим, що нами вперше здійснюється комплексний аналіз архівного фонду Центральноукраїнського національного технічного університету та його інформаційного потенціалу для наукових досліджень.

Практичне значення результатів випускної кваліфікаційної роботи. Основні положення дослідження можуть бути використані при викладанні курсів «Архівознавство», «Історія науки і техніки», «Управління інформаційними ресурсами», для здобувачів ЗВО, що навчаються за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», а також для дослідників які займаються вивченням історії вищої освіти та наукових установ в Україні.

Структура та зміст. Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та літератури.

Перший розділ присвячений розгляду стану наукової розробки проблеми, аналізу джерельної бази дослідження, а також методів і принципів проведення архівознавчого дослідження.

У другому розділі досліджувалися фонди Державного архіву Кіровоградської області, зокрема, історія та сучасні проблеми архіву, а також, питання співпраці ДАКіО із закладами вищої освіти Кіровоградщини по формуванню фондів цих установ

Третій розділ присвячений аналізу фонду «Центральноукраїнський національний технічний університет». Розглядається історія фондоутворювача, діяльність архіву ЦНТУ по формуванні Ф. Р-823 в межах НАФ України. Значна увага приділена проблемам порядку формування, складу та структури даного фонду.

У висновках нашої кваліфікаційної роботи узагальнено результати дослідження, а також сформульовано його теоретичні та практичні

підсумки, визначено перспективні напрямки використання матеріалів фонду Р-823 ДАКіО у наукових дослідженнях.

Випускна кваліфікаційна робота містить сторінок, список використаних джерел та літератури складає 53 найменування, 16 рис.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: Архів, фонд, опис, архівна справа, документ, Національний архівний фонд, ЦНТУ, КІСМ, архівний відділ, університет, архівознавство.

SUMMARY

for the final qualifying work written by the student of the IC 20 M (1,4) specialty 029 "Information, Library and Archives" of the Central Ukrainian National Technical University, Kropyvnytskyi, 2021.

Fran'ko Anastasiyi Yuriyivny

Scientific supervisor: Doctor of History (Dr. habil), Professor Vasyl Orlyk

The theme of the final qualifying work "CNTU Foundation in the State Archives of Kirovograd region".

The purpose of the final qualifying work: to investigate the fund R-823 "Central Ukrainian National Technical University" of the State Archives of Kirovograd region.

The objectives of the work are:

1. To study the current state of scientific development of the topic and the main source base of research.
2. Investigate the history of the State Archives of Kirovograd region

3. To analyze the composition and structure of the funds of higher education institutions of Kirovograd region in the State Archives of Kirovograd region

4. Investigate the history of the Central Ukrainian National Technical University as a fundraiser

5. To study the order of formation, composition and structure of the fund R-823 "Central Ukrainian National Technical University"

6. Identify promising areas of research.

Object of research: Funds of higher education institutions in the State Archives of Kirovograd region.

Subject of research: archival fund "Central Ukrainian National Technical University".

The scientific novelty of the research is determined by the fact that for the first time we are conducting a comprehensive analysis of the archives of the Central Ukrainian National Technical University and its information potential for research.

The practical significance of the results of the final qualifying work. The main provisions of the study can be used in teaching courses "Archival Science", "History of Science and Technology", "Management of Information Resources", for applicants ZVO, majoring in 029 "Information, Library and Archival Affairs", as well as for researchers studying the history of higher education and research institutions in Ukraine.

Structure and content. The master's thesis consists of an introduction, three chapters, conclusions, a list of used sources and literature.

The first section is devoted to the state of scientific development of the problem, analysis of the source base of research, as well as methods and principles of archival research.

The second section examines the funds of the State Archives of Kirovohrad region, in particular, the history and current problems of the archive, as well as issues of cooperation SACR with higher education institutions of Kirovograd region on the formation of funds of these institutions

The third section is devoted to the analysis of the Central Ukrainian National Technical University Foundation. The history of the fundraiser, the activity of the CNTU archive on the formation of F. R-823 within the NAF of Ukraine are considered. Much attention is paid to the problems of the formation, composition and structure of this fund.

In the conclusions of our qualification work the results of research are generalized, and also its theoretical and practical results are formulated, perspective directions of use of materials of fund R-823 DAKiO in scientific researches are defined.

The final qualifying work contains pages, the list of the used sources and the literature makes 53 names, 16 fig.

KEY WORDS: Archive, fund, description, archival file, document, National Archival Fund, CNTU, KISM, archival department, university, archival studies.

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. СТАН НАУКОВОЇ РОЗРОБКИ ТЕМИ, МЕТОДИ ТА ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА ДОСЛІДЖЕННЯ

- 1.1 Історіографія проблеми
- 1.2 Джерельна база
- 1.3 Методи архівознавчих студій

РОЗДІЛ 2. Фонди Державного архіву Кіровоградської області

- 2.1 ДАКіО: історія та сучасні проблеми архіву
- 2.2 Співпраця ДАКіО із закладами вищої освіти
Кіровоградщини по формуванню фондів цих установ

РОЗДІЛ 3. Фонд «Центральноукраїнський національний технічний університет»

- 3.1 Історія фондоутворювача
- 3.2 Порядок формування, склад та структура фонду

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ДЖЕРЕЛ

ВСТУП

Актуальність теми. У інформаційному суспільстві архівознавчі дослідження складають знаний пласт наукових пошуків. Особливо актуальними є дослідження окремих архівних фондів обласних архівів, адже науковці традиційно приділяють увагу фондам центральних архівних установ. Дослідження фондів обласних державних архівів забезпечує науковців які студіюють різні напрямки історичних досліджень інформацією про інформаційний потенціал архівної установи та конкретного фонду. Одним із фондів Державного архіву Кіровоградської області є фонд Р-823 «Центральноукраїнський національний технічний університет». Незважаючи на інтерес науковців та краєзнавців до проблем історії вищої освіти Кіровоградщини, історії видатних особистостей регіону чия діяльність була пов'язана із даним навчальним закладом, до сих пір не було здійснене спеціальне архівознавче дослідження даного фонду, що також актуалізує проведення даного дослідження.

Мета дослідження: дослідити фонд Р-823 «Центральноукраїнський національний технічний університет» Державного архіву Кіровоградської області.

Дана мета дослідження конкретизується наступними дослідницькими завданнями:

1. Вивчити сучасний стан наукової розробки теми та основну джерельну базу дослідження.
2. Дослідити історію Державного архіву Кіровоградської області
3. Проаналізувати склад та структуру фондів закладів вищої освіти Кіровоградщини в Державному архіві Кіровоградської області
4. Дослідити історію Центральноукраїнського національного технічного університету як фондоутворювача

5. Вивчити порядок формування, склад та структура фонду Р-823 «Центральноукраїнський національний технічний університет»

6. Визначити перспективні напрямки досліджень.

Наукова новизна дослідження визначається тим, що нами вперше здійснюється комплексний аналіз архівного фонду Центральноукраїнського національного технічного університету та його інформаційного потенціалу для наукових досліджень.

Об'єкт дослідження: Фонди закладів вищої освіти в Державному архіві Кіровоградської області.

Предмет дослідження: архівний фонд «Центральноукраїнський національний технічний університет».

Методи дослідження. Для реалізації мети дослідження та розв'язання окреслених дослідницьких завдань нами використано комплекс загальнонаукових та спеціальних методів, зокрема, компаративний, аналізу та синтезу, класифікації, евристичний та ін.

Практичне значення дослідження. Основні положення дослідження можуть бути використані при викладанні курсів «Архівознавство», «Історія науки і техніки», «Управління інформаційними ресурсами», для здобувачів ЗВО, що навчаються за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», а також для дослідників які займаються вивченням історії вищої освіти та наукових установ в Україні.

Публікації. По темі магістерської роботи нами написано й опубліковано

Зміст та структура роботи. Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та літератури.

Обсяг основного тексту – 60 стор., список використаних джерел та літератури складає 53 найменування, 16 рис.

У вступі обґрунтовується актуальність теми, визначаються об'єкт, предмет, новизна, мета та завдання дослідження.

Перший розділ присвячений розгляду стану наукової розробки проблеми, аналізу джерельної бази дослідження, а також методів і принципів проведення архівознавчого дослідження.

У другому розділі досліджувалися фонди Державного архіву Кіровоградської області, зокрема, історія та сучасні проблеми архіву, а також, питання співпраці ДАКіО із закладами вищої освіти Кіровоградщини по формуванню фондів цих установ

Третій розділ присвячений аналізу фонду «Центральноукраїнський національний технічний університет». Розглядається історія фондоутворювача, діяльність архіву ЦНТУ по формуванні Ф. Р-823 в межах НАФ України. Значна увага приділена проблемам порядку формування, складу та структури даного фонду.

У висновках нашої кваліфікаційної роботи узагальнено результати дослідження, а також сформульовано його теоретичні та практичні підсумки, визначено перспективні напрямки використання матеріалів фонду Р-823 ДАКіО у наукових дослідженнях.

РОЗДІЛ 1. СТАН НАУКОВОЇ РОЗРОБКИ ТЕМИ, МЕТОДИ ТА ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА ДОСЛІДЖЕННЯ

1.1. Історіографія проблеми

Історіографія фонду № Р – 823 «Центральноукраїнський національний технічний університет» в Державному архіві Кіровоградської області має дві складові які об'єднують відповідні групи історіографічних джерел. По-перше, це праці у яких досліджуються ті чи інші аспекти указанного архівного фонду або праці присвячені Державному архіву Кіровоградської області. І, по-друге – праці присвячені історії Центральноукраїнського національного технічного університету.

Зупинимося детальніше на цих двох групах історіографічних джерел. До першої групи ми віднесли публікації у яких йдеться про Державний архів Кіровоградської області, історію формування його фондів. Це праці О. Трибуцької¹, О. Бабенка та В. Колечкіна², серія довідкових видань які стосуються архівних установ України³.

О. Трибуцька вказує, що станом на 2010 р. «Державний архів Кіровоградської області є найбільшою скарбницею документів з історії Кіровоградщини. Документальний фонд держархіву складає 1 млн. 299 тис.615 од. зб. управлінської документації та 5 тис 296 од. зб. документів особового походження, що охоплюють період з 1759 по 2010 роки, 218 од.

---

¹ Трибуцька О. А. Державному архіву Кіровоградської області – 85 років. *Архіви України*. 2010. № 5. С. 91-103.

² Бабенко О., Колечкін В. Державному архіву Кіровоградської області – 90 років. *Архіви України*. 2016. № 1. С. 50-57; Колечкін В. Державний архів Кіровоградської області у Всеукраїнських та міжнародних наукових конференціях. *Історія, археологія, інформаційна, бібліотечна та архівна справа: актуальні проблеми науки та освіти: тези доповідей I Міжнародної наукової конференції*, 13 травня 2020 р. Кропивницький: ЦНТУ, 2020. С.117-121.

³ *Державні архіви Української РСР: Короткий довідник*. К., 1972. С. 115-117; *Государственные архивы Украинской ССР: Справочник*. К., 1988. С. 150-153; *Crimsted Kennedy P. Archives and Manuscript Repositories in the USSR. Ukrain and Moldavia*. Princentou, 1988. В.1. Р. 739-741; *Государственные архивы СССР: Справ.* В. 2 ч. М., 1989. Ч.1. С. 526-530; *Архівні установи України: Довідник* К., 2000. С. 85-88.

зб. науково-технічної документації, 251 од. зб., 260 од. обл. кінодокументів, 23 тис. 357 од. обл. фотодокументів, 285 од. зб., 334 од. обл. фонодокументів, 26 од. зб., 50 од. обл. відеодокументів. Функціонує науково-довідкова бібліотека, яка налічує 13 тис. 371 книгу та брошуру, 644 комплекти журналів, 6955 підшивок газет, 4217 од. зб. спецвидань. Джерелами комплектування Держархіву є 158 підприємств, установ та організацій області»⁴. Однією із установ яка передає свої документи до Національного архівного фонду є Центральноукраїнський національний технічний університет.

Серед корпусу публікацій присвячених ДАКіО не можна залишити по за увагою й рекламний буклет даної установи⁵.

Щодо другої групи історіографічних джерел, то це корпус публікацій з історії КІСМу – КНТУ – ЦНТУ. Серед даної групи праць особливе місце посідають дослідження з історії даного навчального закладу підготовлені його працівниками. Це, зокрема, Історичний нарис підготовлений І. Федотовим⁶ та колективна монографія «Технічна освіта на Кіровоградщині: історичний нарис»⁷ написана переважно на основі фондів ДАКіО, у тому числі й фонду № Р – 823 «Цentrальноукраїнський національний технічний університет». Автори даної монографії справедливо вказують, що «традиції підготовки фахівців з технічною освітою в нашому регіоні були закладені ще у другій половині ХІХ ст. в Єлисаветградському вищому земському реальному училищі, одному з перших подібних начальних закладів Російської імперії, випускники якого завдяки отриманим

---

⁴ Трибуцька О. А. Державному архіву Кіровоградської області – 85 років. *Архіви України*. 2010. № 5. С.102.

⁵ *Державний архів Кіровоградської області – невичерпна документальна скарбниця з історії Кіровоградщини*: Рекл.-інформ. Буклет. Кіровоград, 2000. 1 с.

⁶ Федотов І. А. *Кіровоградський національний технічний університет: історичний нарис*. Кіровоград: КНТУ, 2004. 216 с.

⁷ *Технічна освіта на Кіровоградщині: історичний нарис*. Кіровоград: «Імекс-ЛТД», 2009. 240 с.

фундаментальним знанням продовжували своє навчання не лише у вищих навчальних закладах держави, а й за її межами... Саме на базі Єлисаветградського земського реального училища у 1920 р. створюється Єлисаветградський вечірній робітничий технікум імені В.І. Леніна, а 1929 р.— Зінов'ївський вечірній робітничий інститут сільськогосподарського машинобудування, з часу відкриття якого й веде своє літочислення Кіровоградський національний технічний університет. На жаль, процеси 30-х років ХХ ст. негативно відобразилися на сформованій системі підготовки інженерних кадрів з вищою освітою на Кіровоградщині, тому у другій половині ХХ ст. повторно відбувся складний процес створення, становлення й розвитку технічного вищого навчального закладу. Основними етапами цього процесу стали Кіровоградський технікум сільськогосподарського машинобудування, Кіровоградське вечірнє відділення Харківського політехнічного інституту, Кіровоградський філіал Харківського політехнічного інституту, Кіровоградський інститут сільськогосподарського машинобудування, Кіровоградський державний технічний університет»⁸. Серед видань з історії ЦНТУ не можна й залишити по-за увагою також і серію окремих біографічних довідників присвячених професорам університету⁹, співробітникам університету та випускникам університету. Певні аспекти історії ЦНТУ знайшли відображення в ювілейному виданні присвяченому 70-ти річчю Кіровоградської області¹⁰.

Значний інформаційний потенціал щодо історії ЦНТУ та його архівного фонду, зокрема поточного архіву університету, у фокусі апаратного та програмного забезпечення цього закладу вищої освіти має монографія проф. Р.Я. Ріжняка «Розвиток інформатики та інформаційних технологій у вищих навчальних закладах України у другій половині ХХ – на

---

⁸ Там само. С.232.

⁹ *Наші професори. Кіровоградський національний технічний університет (1929-2009 рр.)*. Біографічний довідник. Кіровоград, 2009. 160 с.

¹⁰ *Кіровоградщина. Історія. Традиції. Сучасність*. Кіровоград, 2008. 640 с.

початку XXI століття»¹¹. Науковець послуговуючись документами почного архіву Інформаційно-обчислювального центру ЦНТУ (на час написання книги КНТУ), зумів дослідити проблему «історії комплектування комп'ютерною технікою, телекомунікаційним обладнанням та програмним забезпеченням характерних представників вищих навчальних закладів»¹², у тому числі КНТУ як типового технічного університету. Р. Я. Ріжняк указує, що «Необхідність початку ранньої комплектації КНТУ засобами обчислювальної техніки та телекомунікацій була зумовлена тим, що технології, апаратна та програмна частини комп'ютерів, комунікації були одночасно предметом, інструментом і засобом професійного вивчення, моделювання, проектування та управління... Наявність матеріально-технічної бази та кваліфіковано підготовлених фахівців забезпечила активну співпрацю КНТУ в галузі розробки програмного забезпечення прикладного характеру та проведення інженерних розрахунків разом з промисловими підприємствами та проектними й науковими інститутами та організацію на базі самого вишу плідних наукових досліджень як фундаментального, так і прикладного характеру. Причому, при розробці власної АСУ університетом в КНТУ був взятий за основу спосіб першочергового розв'язання конкретних функціональних задач та їх наступного входження у якості підсистем АСУ... Еволюція комп'ютерного, телекомунікаційного та програмного забезпечення інформатизації КНТУ пройшла за такими етапами: на першому етапі (початок 70-х років – 1975 рік) вишом набувався перший досвід експлуатації та використання у навчальному процесі та інженерних економічних розрахунках ЕОТ; на другому етапі (1975-1985 роки) – розпочалася активна експлуатація ЕОТ шляхом розробки та експлуатації стандартних програм для курсового та дипломного проектування; на третьому етапі (1980-1986 роки) створено ІОЦ,

---

¹¹ Ріжняк Р.Я. *Розвиток інформатики та інформаційних технологій у вищих навчальних закладах України у другій половині XX – на початку XXI століття*: монографія [за заг. ред. В.М.Орлика]. Кіровоград: «КОД», 2014. 436 с.

¹² Там само. С.336.

розроблялися програмні продукти та виконувалися інженерні розрахунки для промислових підприємств, проектних та дослідних інститутів, організацій, започатковані наукові дослідження, що передбачали використання ЕОТ, розв'язані перші функціональні задачі майбутньої АСУ університету; на четвертому етапі (1986-1995 роки) створений сектор технічного обслуговування та експлуатації САПР, започатковані регіональні науково-практичні семінари для викладачів ВНЗ та фахівців підприємств з проблем САПР, укладені угоди щодо науково-технічного співробітництва з різними структурами щодо проблем використання САПР; на п'ятому етапі (1995-2000 роки) переглянута політика щодо комплектування та використання засобів ЕОТ в університеті, прийнята концепція комп'ютеризації вишу, вдосконалені та розроблені нові підсистеми АСУ, активізована робота в мережі Internet; на шостому етапі (з 2000 року по теперішній час) створений «Університетський центр САПР», налагоджені продуктивні зв'язки з підприємствами та постачальниками програмного забезпечення САПР, мережа Internet використовувалася для виконання і підтримки статутної діяльності вишу, завершено формування АСУ (ЦІС) університету»¹³.

Проте, у жодній із указаних праць не має комплексного дослідження фонду № Р – 823 «Центральноукраїнський національний технічний університет», що актуалізує дану проблему й обумовлює наше звернення до цієї теми.

1.2. Джерельна база.

Відповідно до усталеної у вітчизняному архівознавстві класифікації писемних архівознавчих джерел, джерельну базу нашого дослідження складають наступні групи джерел: 1) нормативно-правові акти 2) інструктивні та довідково-інформаційні матеріали 3) архівні документи і

---

¹³ Там само. С.386-387.

матеріали. Так, зокрема, корпус нормативно-правових актів щодо архівної справи та документознавства, зокрема, до першої групи джерел належать Закон України «Про Національний архівний фонд та архівні установи»¹⁴, «Правила організації діловодства та архівного зберігання документів» затверджені Наказом Міністерства юстиції України від 18 червня 2015 р. № 1000/5, зареєстрованим у Мін'юсті 22 червня 2015 р. за № 736/27181¹⁵, накази Державної архівної служби України та ін. До другої групи джерел належать анотовані реєстри описів фондів Державного архіву Кіровоградської області. Перш за все це Том II Анотованого реєстру описів ДАКО¹⁶, путівник по ДАКО¹⁷, описи фонду № Р – 823, а також справа фонду № Р – 823¹⁸. До третьої групи джерел – документи і матеріали фонду № Р – 823 «Центральноукраїнський національний технічний університет» в ДАКО.

Значна частина указаних груп джерел міститься на офіційному сайті ДАКіО¹⁹.

1.3. Методи архівознавчих студій

Як указує проф. І. Матяш «методологічну основу архівознавства складають фундаментальні загальнонаукові принципи (об'єктивності, всебічності, комплексності, історизму, детермінізму тощо), що є

---

¹⁴ Про Національний архівний фонд та архівні установи: Закон України від 24.12.1993 р. № 3814-ХІІ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3814-12#Text> (дата звернення: 25.11.2021).

¹⁵ Правила організації діловодства та архівного зберігання документів: Наказ Міністерства юстиції України від 18 червня 2015 р. № 1000/5, зареєстрованим у Мін'юсті 22 червня 2015 р. за № 736/27181 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0736-15#Text> (дата звернення: 25.11.2021).

¹⁶ Державний архів Кіровоградської області. Анотований реєстр описів. Том II. Фонди періоду після 1917 р. Книга 1. Державний архів Кіровоградської області; Упор.: Тетяна Базишена, Олена Жук, Вікторія Кусмінська, Лілія Маренець, Лариса Пасічник, Ольга Покотило, Людмила Равська. Кіровоград, 2010. С.452-454. (655 с.) URL.: http://dakiro.kr-admin.gov.ua/book/R_rad1.pdf (дата звернення: 25.11.2021).

¹⁷ *Кіровоградський обласний державний архів: путівник* / упоряд: Є.Й.Горбунова та ін. К., 1966. 255 с.

¹⁸ Державний архів Кіровоградської області. Справа фонду № Р – 823. 75 арк.

¹⁹ Державний архів Кіровоградської області URL.: <http://dakiro.kr-admin.gov.ua/index.php> (дата звернення: 25.11.2021).

світоглядним підґрунтям архівознавчої теорії, та конкретнонаукові (пертиненцтпринцип, провенієнцпринцип, принцип аполітичності архівів, принцип територіальності архівів та ін.), які визначають засади дисциплінарного накопичення знань та практичної діяльності архівів»²⁰. Для реалізації дослідницьких завдань визначених у нашій кваліфікаційній роботі було реалізовано ряд наукових принципів та методів. Зокрема, серед загальнонаукових методів, це методи аналізу і синтез, метод системного аналізу та ін. Серед основних спеціальних архівознавчих методів використаних під час роботи над даною кваліфікаційною роботою необхідно назвати історичний метод (дозволяє дослідити процес створення та формування фонду № Р – 823); метод наукової евристики (дозволив нам виявити необхідні для дослідження документи); метод ідентифікації та класифікації документів (дозволив визначити основні типи документів характерні для досліджуваного нами фонду).

Таким чином, проведений нами аналіз наукових праць з історії Державного архіву Кіровоградської області та історії Центральноукраїнського національного технічного університету, засвідчують відсутність системного й комплексного дослідження фонду № Р – 823 «Центральноукраїнський національний технічний університет». У той же час, в ДАКіО є достатня кількість джерел для здійснення даного дослідження, яке передбачає використання комплексу наукових принципів та методів.

---

²⁰ Матяш І. Б. Специфічні принципи і методи архівознавства. *Архіви України*. 2010. № 5(270). С.20.

РОЗДІЛ 2. Фонди Державного архіву Кіровоградської області

2.1 ДАКіО: історія та сучасні проблеми архіву.

Дослідниця історії Державного архіву Кіровоградської області О. Трибуцька вказує, що «на початку ХХ ст. на терені сучасної Кіровоградщини державних архівів не існувало, архівні документи зберігалися у відомчих і приватних архівах. Відсутність належного обліку, необхідних умов зберігання документів призводили до їх пошкодження, безпідставного знищення, в результаті чого значну частину документальної бази з історії і культури краю та держави в цілому було втрачено»²¹. Перша спроба створення державного архіву в регіоні відноситься до 1917 р., коли «при Єлисаветградському ревкомі була організована комісія під керівництвом Погребецького, завданням якої було проведення обстеження відомчих архівів, виявлення в них цінних документів і зосередження їх в одному місці»²². Після більшовицького перевороту в Петрограді в листопаді 1917 р. та подальшої окупації українських земель російсько-більшовицькими військами у наслідок чого на українських теренах було встановлено більшовицький режим, який знищив попередню систему органів влади і управління. Новою владою «були знищені цінні архіви жандармського управління, поліцейських частин міста, повітового суду, земських судів»²³. Наступна спроба створення державного архіву в м. Єлисаветграді була зроблена в 1920 р., тоді зокрема, «наказом Єлисаветградського повітвиконкому від 5 липня 1920 р. № 61 було утворено комісію з обстеження архівів, що діяли в м. Єлисаветграді, а в жовтні 1920 р. Єлисаветградський повітвиконком прийняв рішення про створення

---

²¹ Трибуцька О. А. Державному архіву Кіровоградської області – 85 років. *Архіви України*. 2010. № 5. С.91.

²² Там само.

²³ Бабенко О., Колечкін В. Державному архіву Кіровоградської області – 90 років. *Архіви України*. 2016. № 1. С.50.

повітового архіву в приміщенні колишньої земської управи»²⁴. Проте, через ряд чинників, це рішення так і не було реалізовано. А до питання «створення архіву влада повернулася у 1924 р., президія єлисаветградського окрвиконкому доручила обстежити стан архівів інспектурі народної освіти. Перевірку було проведено, і подана на розгляд окрвиконкому доповідна записка засвідчувала незадовільний стан, а багато цінних документів суду, міської думи, управи, держбанку, казначейства загинули під час пожежі»²⁵.

Історія ДАКіО розпочитається з листопада 1925 р., коли відповідно до рішення «Президії Зінов'євського окружного виконавчого комітету (м. Зінов'євськ, колишній повітовий центр – м. Єлисаветград) було створене окружне архівне управління»²⁶. Зінов'євське окружне архівне управління створювалося на базі «організацію на базі архіву окрвиконкому»²⁷. Штат новоствореної установи складався із Завідувача окружного архівного управління та архіваріуса. «Основою фондового складу окрархіву стали архіви дореволюційних установ м. Єлисаветграда, Єлисаветградського та Олександрійського повітів, а також окремих радянських установ, ліквідованих на час утворення архівного управління»²⁸. Після розширення функцій архіву, зокрема, надходження до установи документів партійних і комсомольських організацій у 1928 р. було збільшено «штат працівників установи – тепер він складався із завідувача, архіваріуса, завідувача таємно-політичного відділу та охоронця. Відповідно й сам архів підпорядкували місцевому управлінню НКВС»²⁹. У червні 1930 р. у Зінов'євському

---

²⁴ Трибуцька О. А. Державному архіву Кіровоградської області – 85 років. *Архіви України*. 2010. № 5. С.91

²⁵ Там само.

²⁶ Бабенко О., Колечкін В. Державному архіву Кіровоградської області – 90 років. *Архіви України*. 2016. № 1. С.50.

²⁷ Про Державний архів Кіровоградської області. Історія. URL.: <http://dakiro.kr-admin.gov.ua/dakiro-i.php> (дата звернення: 25.11.2021).

²⁸ Трибуцька О. А. Державному архіву Кіровоградської області – 85 років. *Архіви України*. 2010. № 5. С.92.

²⁹ Бабенко О., Колечкін В. Державному архіву Кіровоградської області – 90 років. *Архіви України*. 2016. № 1. С.51.

окружному архівному управлінні «вже було зосереджено 620 фондів»³⁰. Після адміністративної реформи 1930 р. і ліквідації округів, архівне управління було реорганізовано «відповідно до постанови ВУЦВК і РНК від 2 вересня 1930 р. у листопаді 1930 р. замість окружного архівного управління створено Зінов'євське місцеве архівне управління, що обслуговувало територію колишнього Зінов'євського округу та Добровеличківського району колишнього Первомайського округу»³¹. 1932 р., після входження Зінов'євсько району до складу Одеської області, «на місці окружного архівного управління у березні 1932 р. був створений Зінов'євський державний історичний архів, який підпорядкувався Одеському обласному архівному управлінню. В архіві на той час працювали директор, завідувач партійної секції, науковий співробітник, 2 асистенти, 2 архівних техніки і прибиральниця»³². Після перейменування м. Зінов'євськ на м. Кірово у грудні 1934 р., було перейменовано й місцевий архів, який отримав нову назву – Кіровський державний історичний архів³³. Новий статус дана архівна установа отримала після створення в січні 1939 р. Кіровоградської області³⁴ - Кіровоградський обласний державний історичний архів³⁵, також «одночасно було створено архівний відділ УВС по Кіровоградській області, на який покладалося керівництво архівною справою»³⁶. У подальші роки назва архіву зазнала ще кількох трансформацій, так, зокрема, «з 1941 року по 1958 рік архів мав назву

---

³⁰ Там само.

³¹ Трибуцька О. А. Державному архіву Кіровоградської області – 85 років. *Архіви України*. 2010. № 5. С.95.

³² Бабенко О., Колечкін В. Державному архіву Кіровоградської області – 90 років. *Архіви України*. 2016. № 1. С.51

³³ Про Державний архів Кіровоградської області. Історія. URL.: <http://dakiro.kr-admin.gov.ua/dakiro-i.php> (дата звернення: 25.11.2021).

³⁴ Указ Президії Верховної Ради СРСР про утворення Кіровоградської області. 10 січня 1939 року. Правда, 11.01.1939 р.

³⁵ Про Державний архів Кіровоградської області. Історія. URL.: <http://dakiro.kr-admin.gov.ua/dakiro-i.php> (дата звернення: 25.11.2021).

³⁶ Трибуцька О. А. Державному архіву Кіровоградської області – 85 років. *Архіви України*. 2010. № 5. С.97.

Державний архів Кіровоградської області, з 1958 року по 1980 рік – Кіровоградський обласний державний архів, з 1980 року – Державний архів Кіровоградської області»³⁷. Змінювалася не лише назва архівної установи, а й її підпорядкування. Так, зокрема, «1960 р. архівні установи були передані із системи МВС УРСР у підпорядкування новоствореного Архівного управління при Раді Міністрів республіки. Відповідний відділ був створений і при облвиконкомі. Йому був підпорядкований центральний архів області. На цей час в архіві було зосереджено 6303 фонди, 375161 од. зб. У цьому ж році тут було створено фотовідділ, і за період з 1960 р. до 1963 р. до архіву надійшли перші фотодокументи від управління будівництва Кременчуцької ГЕС, заводу «Червона Зірка», редакції газети «Кіровоградська правда», обласної телестудії»³⁸. У цей період збільшилася не лише кількість фондів обласного архіву, а й розширилися обов'язки працівників архіву, додалася дослідницька та популяризаторська робота представників цієї інформаційної установи. Як указують О. Бабенко та В. Колечкін «протягом 1960-х років співробітники архіву взяли участь в організації понад 20 радіо-і телепередач, 30 виставок, виступили з більш ніж 200 лекціями в інститутах, технікумах, на підприємствах, виборчих дільницях. З 1965 р. архівісти облдержархіву брали активну участь у підготовці тому про Кіровоградську область до фундаментального видання «Історія міст і сіл Української РСР»»³⁹. Як згадувалося вище сучасну назву архів отримав 1980 р., саме тоді, «відповідно до постанови Ради Міністрів УРСР від 06 червня 1980 р. Кіровоградський обласний державний архів перейменовано в Державний архів Кіровоградської області»⁴⁰.

---

³⁷ Про Державний архів Кіровоградської області. Історія. URL.: <http://dakiro.kr-admin.gov.ua/dakiro-i.php> (дата звернення: 25.11.2021).

³⁸ Бабенко О., Колечкін В. Державному архіву Кіровоградської області – 90 років. *Архіви України*. 2016. № 1. С.53.

³⁹ Там само.

⁴⁰ Трибуцька О. А. Державному архіву Кіровоградської області – 85 років. *Архіви України*. 2010. № 5. С.99.

Суттєвих трансформацій Державний архів Кіровоградської області зазнав наприкінці 1980-х на початку 1990-х років. «У 1991 році до архіву разом з приміщенням і матеріально-технічною базою було передано документи фондів Партійного архіву Кіровоградського обкому КП України»⁴¹. У цей час також розпочався процес масового розсекречення архівних документів. Так, наприклад, «Кіровоградський обласний архів за 1991–1995 рр. розсекретив 82 фонди та 6810 од. зб. Крім того, на зберігання до обласного архіву було передано 29944 од. зб. документів архіву Кіровоградського обкому Комуністичної партії України, більше 38 тис. архівно-слідчих справ на громадян, репресованих у 1920–1950-х роках та близько 14 тис. фільтраційних справ на громадян – жертв нацистських переслідувань, вивезених на примусові роботи до Німеччини та її сателітів»⁴².

Рис.1

Вхід до адміністративної будівлі корпусу № 1 ДАКіО
(м. Кропивницький, вул. Академіка Корольова, 3)

⁴¹ Про Державний архів Кіровоградської області. Історія. URL.: <http://dakiro.kr-admin.gov.ua/dakiro-i.php> (дата звернення: 25.11.2021).

⁴² Бабенко О., Колечкін В. Державному архіву Кіровоградської області – 90 років. *Архіви України*. 2016. № 1. С.54.

Станом на 1 січня 2021 року «мережу архівних установ Кіровоградської області складають: Державний архів Кіровоградської області (далі – Державний архів області), 20 архівних відділів та 1 архівний сектор районних державних адміністрацій, 4 архівні відділи міських рад, 29 трудових архівів»⁴³. Щодо складу фондів ДАКіО, то «всього в архівних установах області станом на 01 січня 2021 року зберігається понад 1,5 млн. справ НАФ у паперовому вигляді (у т. ч. в Державному архіві області – майже 1 млн. 490 тис. справ, в архівних відділах райдержадміністрацій – близько 38 тис. справ, в архівних відділах міських рад – близько 34 тис. справ)»⁴⁴. Загалом, обсяг фондів ДАКіО на 1 січня 2021 р. складали:

«З паперовою основою: фондів- 8 411; справ – 1 488 272 (1759-2020);

Науково-технічна документація- 218 од.зб. (1946-1990);

Кінодокументи – 259 од.зб. (1941-1990);

Фотодокументи -25 100 од.обл. (1906-1930,1941-2011);

Фонодокументи - 403 од.зб. (1962-2017);

Відео документи -503 од.зб. (2002-2013,2014-2015);

Науково-довідкова бібліотека (1857-2015);

Книги і брошури -16 001;

Комплекти журналів -663;

Підшивки газет -7 353;

---

⁴³ Про підсумки роботи державних архівних установ області та архівних відділів міських рад у 2020 році URL.: http://dakiro.kr-admin.gov.ua/dod/2021/pidsumki_2020.pdf (дата звернення: 27.11.2021).

⁴⁴ Там само.

Спеціальні видання (картки, листівки, плакати) -4 606»⁴⁵.

В ДАКіО є якісний науково-довідковий апарат архіву, зокрема, «наявні такі каталоги: географічний: тематичний, на паперовій основі, містить інформацію про населені пункти області, а також зміни її адміністративно-територіальні устрою; картки розміщено за алфавітним порядком назв адміністративно-територіальних одиниць; предметно-тематичний: на паперовій основі, картки систематизовано за предметно-тематичним принципом, а всередині кожного розділу - за хронологією подій; каталог розділено на періоди: дорадянський та радянський; іменний: на паперовій основі, містить інформацію про видатних осіб, систематизований за алфавітним порядком прізвищ; на документи з кадрових питань (особового складу): на паперовій основі, містить відомості про місце зберігання документів ліквідованих установ; кіно-, фото-, фотодрукментів: на паперовій основі, картки систематизовано за предметно-тематичним принципом; містить відомості про значні події з історії розвитку Кіровоградської області. Каталогізація здійснювалася як по описах фондів, так і по архівних справах (з поаркушним їх переглядом)»⁴⁶.

Реалії пандемії вплинули на діяльність ДАКіО, зокрема, як указується в звіті за 2020 р. «У зв'язку з введенням карантинних заходів відповідно до розпоряджень голови обласної державної адміністрації від 12 березня 2020 року № 219-р «Про запобігання поширенню на території області коронавірусу COVID-19» та від 27 квітня 2020 року № 322-р «Про продовження режиму надзвичайної ситуації в області» (зі змінами) частково виконано планові показники із: погодження експертно-перевірною комісією

---

⁴⁵ Про Державний архів Кіровоградської області. Фонди році URL.: <http://dakiro.kr-admin.gov.ua/dakiro-f.php#%D0%9E%D0%B1%D1%81%D1%8F%D0%B3%20%D1%84%D0%BE%D0%BD%D0%B4%D1%96%D0%B2%20%D1%82%D0%B0%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%96%D0%B2> (дата звернення: 27.11.2021).

⁴⁶ Там само.

(далі – ЕПК) номенклатур справ юридичних осіб – джерел комплектування Національного архівного фонду (далі – НАФ) (89 %); проведення перевірок стану архівної справи в юридичних особах – джерелах комплектування НАФ (85 %); проведення семінарів з працівниками служб діловодства, архівних підрозділів та членів експертних комісій юридичних осіб (86 %); розгляду звернень на особистому прийомі (71 %)»⁴⁷. Протягом «січня-вересня 2021 року на постійне зберігання до державних архівних установ області та архівних відділів міських рад прийнято 35439 од.зб. управлінської документації, з них 13442 од.зб. надійшло до Державного архіву області (у тому числі 9883 од.зб. прийнято від архівних відділів райдержадміністрацій та 3559 од.зб. від юридичних осіб – джерел комплектування (що на 45% більше, ніж за січень-вересень 2020 року), 21997 од.зб. – до архівних відділів райдержадміністрацій і міських рад (що майже удвічі більше, ніж за відповідний період минулого року)»⁴⁸.

Одним із пріоритетних напрямків діяльності ДАКіО в останні роки є оцифрування архівних матеріалів. Так, зокрема, в ДАКіО «оцифровано та переведено в електронний вигляд 1299 описів 645 фондів радянського періоду. Загалом оцифровано і переведено в електронний вигляд 6308 описів 2994 фондів, з них 580 описів 553 фондів дорадянського періоду, 1599 описів 928 фондів радянського періоду та 4129 описів 1513 партійних фондів... Всього оцифровано 5741 од.зб. документів НАФ з паперовими носіями та 2530 фотодокументів. Оцифровані документи та довідковий апарат частково розміщено на офіційному вебсайті Державного архіву області»⁴⁹. На

---

⁴⁷ Про підсумки роботи державних архівних установ області та архівних відділів міських рад у 2020 році URL.: http://dakiro.kr-admin.gov.ua/dod/2021/pidsumki_2020.pdf (дата звернення: 27.11.2021).

⁴⁸ Про підсумки роботи державних архівних установ області та архівних відділів міських рад у січні-вересні 2021 року URL.: http://dakiro.kr-admin.gov.ua/dod/2021/pids_2021_veresen.pdf (дата звернення: 27.11.2021).

⁴⁹ Про підсумки роботи державних архівних установ області та архівних відділів міських рад у 2020 році URL.: http://dakiro.kr-admin.gov.ua/dod/2021/pidsumki_2020.pdf (дата звернення: 27.11.2021).

поточний 2021 р. заплановано оприлюднити 2300 справ які містяться в 42 описах 38 фондів ДАКіО⁵⁰.

Сучасний стан ДАКіО, як засвідчують звіти цієї установи має не лише досягнення, а й ряд проблем, переважно матеріального характеру, пов'язаних із недостатнім фінансуванням установи. Так, зокрема, у Звіті за січень-вересень 2021 р. указується, що «через тривалий термін експлуатації та обмеженість видатків на поточний ремонт, будівлі корпусів №1 та №2 Державного архіву області знаходяться у процесі постійних руйнувань і не відповідають сучасним вимогам з енергозбереження, а інженерні комунікації мають стовідсоткову зношеність, вичерпали свій ресурс. Тривалий час випадає фасадна плитка з будівель обох корпусів архіву, у зв'язку з чим відбувається замокання зовнішніх стін приміщень та створюється небезпека для людей навколо будівель. Внаслідок зношеності водогінних комунікацій навколо будівлі корпусу № 2 систематично відбувається затоплення шахти ліфту архіву каналізаційними водами. Через відсутність систем кондиціонування та вентиляції у приміщеннях архівосховищ встановився нерегульований клімат, режим зберігання документів має змінні кліматичні параметри повітря залежно від умов зовнішнього середовища (взимку середня температура повітря становить +4°C, влітку +27 °C при нормі +17-19°C, відносна вологість в осінньо-зимовий період становить 95-97 % при нормі 50-55 %), на стінах і стелі архівосховищ відбулась конденсація вологи та ураження їх плісневими грибами. Відповідно до нормативних вимог та з метою підвищення рівня охоронної безпеки архівних приміщень необхідно забезпечити охорону будівель Державного архіву області підрозділами управління поліції охорони в Кіровоградській області, встановити системи відеоспостереження та створити комплексну систему захисту інформації. Потребують заміни

---

⁵⁰ ПЛАН оприлюднення цифрових копій документів Національного архівного фонду на веб сайті архіву на 2021 рік URL.: http://dakiro.kr-admin.gov.ua/dod/2021/plan_opreludnenya.pdf (дата звернення: 27.11.2021).

системи пожежної сигналізації та автоматичного газового пожежогасіння у корпусі №1, встановлення протипожежних дверей в архівосховищах та електрощитових обох корпусів»⁵¹.

Певне фінансування ДАКіО отримує від юридичних осіб які передають свої документи до НАФ – усього 130 установ⁵².

Структурно ДАКіО складається із шести підрозділів (Рис.2).

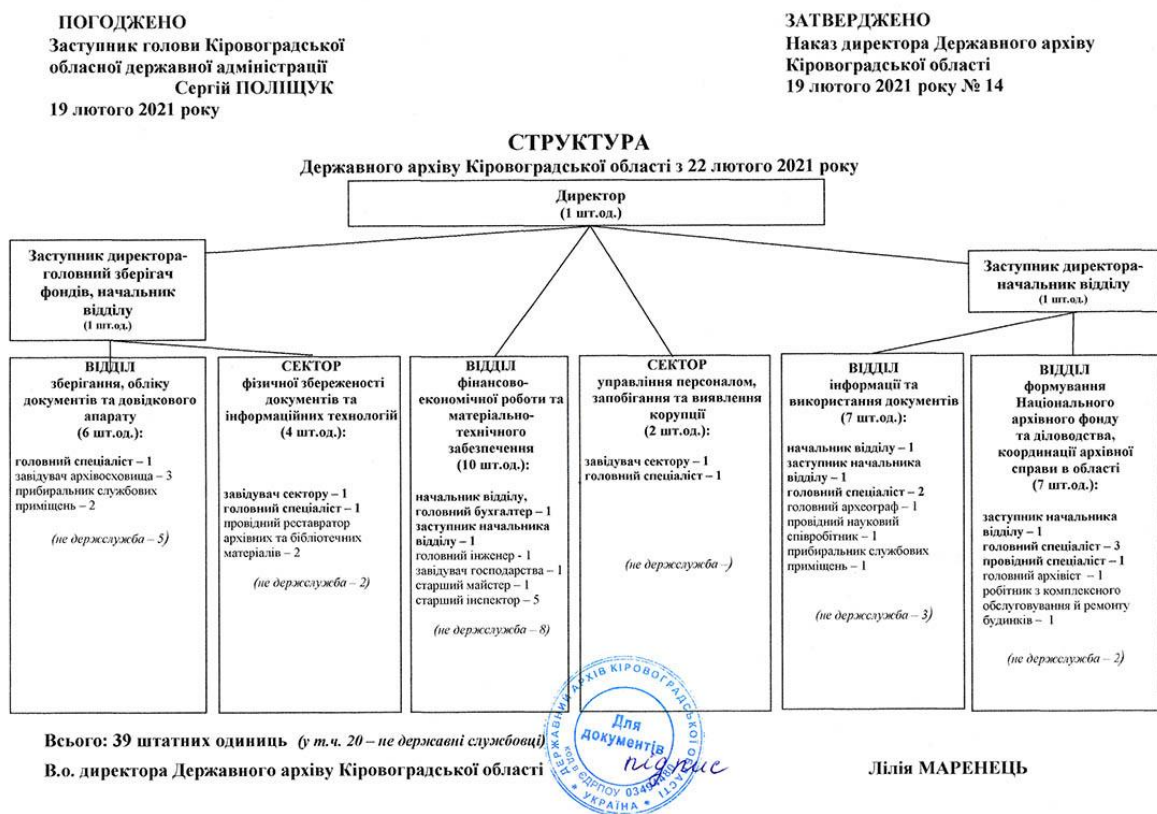

Рис.2.

Структура Державного архіву Кіровоградської області. Джерело: Про Державний архів Кіровоградської області. Структура URL.: <http://dakiro.kr-admin.gov.ua/dakiro-str.php> (дата звернення: 27.11.2021).

⁵¹ Про підсумки роботи державних архівних установ області та архівних відділів міських рад у січні-вересні 2021 року URL.: http://dakiro.kr-admin.gov.ua/dod/2021/pids_2021_veresen.pdf (дата звернення: 27.11.2021).

⁵² Список юридичних осіб - джерел формування НАФ, які передають документи до Державного архіву Кіровоградської області URL.: <http://dakiro.kr-admin.gov.ua/dod/sp1.pdf> (дата звернення: 27.11.2021).

Зокрема, відділу зберігання, обліку документів та довідкового апарату; сектору фізичної збереженості документів та інформаційних технологій; відділу фінансово-економічної роботи та матеріально-технічного забезпечення; сектору управління персоналом, запобігання та виявлення корупції; відділу інформації та використання документів і відділу формування Національного архівного фонду та діловодства, координації архівної справи в області⁵³.

Основні завдання даних підрозділів наступні.

Відділ зберігання, обліку документів та довідкового апарату – «забезпечення реалізації державної політики та здійснення управління процесами у сфері організації зберігання та обліку документів Національного архівного фонду. Забезпечення постійного зберігання: документів Національного архівного фонду на різноманітних носіях інформації, які передані до державного архіву органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями незалежно від форм власності та об'єднаннями громадян, професійними і творчими спілками, релігійними організаціями тощо, які діють (діяли) на території області; документів особового походження; документів юридичних і фізичних осіб, що в установленому порядку надійшли у власність держави з-за кордону; облікових документів ДАКО та архівних довідників (описів, каталогів, картотек). Організація роботи щодо віднесення документів Національного архівного фонду до унікальних документів, внесення їх до Державного реєстру національного культурного надбання та їхнього страхування. Створення і вдосконалення системи довідкового апарату до документів»⁵⁴.

---

⁵³ Про Державний архів Кіровоградської області. Структура URL.: <http://dakiro.kr-admin.gov.ua/dakiro-str.php> (дата звернення: 27.11.2021).

⁵⁴ Відділ зберігання, обліку документів та довідкового апарату URL.: <http://dakiro.kr-admin.gov.ua/dakiro-str-zab-zber.php> (дата звернення: 27.11.2021).

Сектор фізичної збереженості документів та інформаційних технологій – «впровадження та технічна підтримка новітніх інформаційних технологій в діяльність Державного архіву Кіровоградської області; розробка та підтримка електронних інформаційних систем; супровід, наповнення та вдосконалення сайту Державного архіву Кіровоградської області; супровід, поточний ремонт та програмне забезпечення комп'ютерної техніки та периферії Державного архіву Кіровоградської області; технічна підтримка та захист локальної мережі»⁵⁵.

Відділ фінансово-економічної роботи та матеріально-технічного забезпечення – «ведення бухгалтерського обліку фінансово-господарської діяльності бюджетної установи та складання звітності; відображення у документах достовірної та у повному обсязі інформації про господарські операції і результати діяльності, необхідної для оперативного управління бюджетними призначеннями (асигнуваннями) та фінансовими і матеріальними (нематеріальними) ресурсами; забезпечення дотримання бюджетного законодавства при взятті бюджетних зобов'язань, своєчасного подання на реєстрацію таких зобов'язань, здійснення платежів відповідно до взятих бюджетних зобов'язань, достовірного та у повному обсязі відображення операцій у бухгалтерському обліку та звітності; забезпечення контролю за наявністю і рухом майна, використанням фінансових і матеріальних (нематеріальних) ресурсів відповідно до затверджених нормативів і кошторисів; запобігання виникненню негативних явищ у фінансово-господарській діяльності, виявлення і мобілізація внутрішньогосподарських резервів; забезпечення утримання в належному стані будівель, приміщень і території архіву згідно з правилами і нормами промислової санітарії та пожежної безпеки; забезпечення працівників Державного архіву Кіровоградської області необхідними господарсько-

---

⁵⁵ Сектор фізичної збереженості документів та інформаційних технологій URL.: <http://dakiro.kr-admin.gov.ua/dakiro-str-it.php> (дата звернення: 27.11.2021).

технічними умовами, які дозволяють виконувати свої функціональні обов'язки»⁵⁶

Сектор управління персоналом, запобігання та виявлення корупції – «Забезпечення реалізації державної політики у сфері архівної справи та діловодства на території області. Організація роботи режимно-секретного органу Державного архіву області; здійснення передбачених чинним законодавством у сфері охорони державної таємниці галузевих повноважень, зокрема, в частині своєчасного розроблення та здійснення разом з іншими структурними підрозділами Державного архіву області заходів щодо охорони державної таємниці; організації та ведення секретного діловодства. Здійснення у межах визначених повноважень державного контролю за дотриманням підприємствами, установами та організаціями правил, норм, стандартів у сфері архівної справи та секретного діловодства. Надання методичної допомоги підприємствам, установам і організаціям, які є власниками документів Національного архівного фонду, в організації роботи секретного діловодства. Здійснення заходів щодо реалізації державної політики з управління персоналом в Державному архіві області. Формування обласного страхового фонду документації»⁵⁷.

Відділ інформації та використання документів – «виконання запитів соціально-правового характеру, надання фізичним та юридичним особам архівних довідок (витягів, копій); виконання тематичних запитів на замовлення установ і приватних осіб; організація самостійної роботи дослідників у читальних залах архіву; проведення науково-дослідної роботи (підготовка збірників архівних документів, інших видань); організація та проведення інформаційно-просвітницьких заходів (демонстрація та публікація документів Національного архівного фонду); облік та зберігання

---

⁵⁶ Відділ фінансово-економічної роботи та матеріально-технічного забезпечення URL.: <http://dakiro.kr-admin.gov.ua/dakiro-str-buh.php> (дата звернення: 27.11.2021).

⁵⁷ Сектор управління персоналом, запобігання та виявлення корупції URL.: <http://dakiro.kr-admin.gov.ua/dakiro-str-upr.php> (дата звернення: 27.11.2021).

друкованих видань та інших матеріалів, що належать до Довідково-інформаційного фонду Державного архіву Кіровоградської області; проведення науково-методичної роботи в галузі архівознавства, документознавства та археографії з профільних відділу питань, впровадження досягнень науки, техніки, передового досвіду в практику діяльності архівних установ»⁵⁸.

Відділ формування Національного архівного фонду та діловодства, координації архівної справи в області – «реалізація державної політики у сфері архівної справи та діловодства на території області з профільних відділу питань; здійснення управління архівною справою і діловодством на території області, контроль за діяльністю місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій усіх форм власності з питань архівної справи і діловодства; проведення науково-методичної роботи в галузі архівної справи з профільних відділу питань, впровадження досягнень науки, техніки, передового досвіду в практику діяльності архівних установ; внесення до Національного архівного фонду архівних документів, що мають місцеве значення»⁵⁹.

2.2 Співпраця ДАКіО із закладами вищої освіти Кіровоградщини по формуванню фондів цих установ

Державний архів Кіровоградської області, як структурний підрозділ Кіровоградської обласної державної адміністрації «підзвітний та підконтрольний голові обласної державної адміністрації і Державній архівній службі України. Основними завданнями державного архіву є:

---

⁵⁸ Відділ інформації та використання документів URL.: <http://dakiro.kr-admin.gov.ua/dakiro-str-arh.php> (дата звернення: 27.11.2021).

⁵⁹ Відділ формування Національного архівного фонду та діловодства URL.: <http://dakiro.kr-admin.gov.ua/dakiro-str-kord.php> (дата звернення: 27.11.2021).

реалізація державної політики у сфері архівної справи і діловодства, здійснення управління архівною справою і діловодством на території області, координація діяльності місцевих органів державної влади, підприємств, установ, організацій усіх форм власності у питаннях архівної справи і діловодства; внесення до Національного архівного фонду архівних документів, що мають місцеве значення, проведення їх державної реєстрації, ведення обліку та постійне зберігання цих документів, а також використання відомостей, що в них містяться; проведення науково-методичної роботи в галузі архівознавства, документознавства та археографії, впровадження досягнень науки, техніки, передового досвіду в практику діяльності архівних установ; здійснення контролю за діяльністю архівних установ і служб діловодства, забезпечення додержання законодавства про Національний архівний фонд та архівні установи. Державний архів відповідно до покладених на нього завдань: 1) забезпечує постійне зберігання, охорону, реставрацію, консервацію:

- документів Національного архівного фонду, переданих до державного архіву місцевими органами державної влади, підприємствами, установами, організаціями незалежно від форми власності та об'єднаннями громадян, які діють (діяли) на території області;

- документів особового походження;

- службових видань, що не надходять у встановленому порядку до Книжкової палати України та бібліотек-депозитаріїв;

- документів юридичних та фізичних осіб, що у встановленому порядку надійшли у власність держави з-за кордону;

- страхового фонду копій особливо цінних і унікальних документів, копій документів з історії області, що зберігаються в інших архівах, музеях і бібліотеках;

- облікових документів державного архіву та архівних довідників (описів, каталогів, картотек, путівників, комп'ютерних дискет тощо), а також друкованих видань та інших матеріалів, що належать до довідково-інформаційного фонду державного архіву;

2) створює страхові копії та копії фонду користування особливо цінних документів, що зберігаються в державному архіві, та профільних унікальних документів незалежно від місця зберігання і форми власності на них;

3) проводить державну реєстрацію документів Національного архівного фонду незалежно від місця зберігання і форми власності на них;

4) веде державний облік профільних документів Національного архівного фонду незалежно від місця зберігання і форми власності на них, здійснює контроль за їх збереженістю, обліком та використанням відомостей, що в них містяться;

5) організовує роботу, пов'язану з віднесенням профільних документів до Національного архівного фонду або вилученням документів з нього незалежно від місця зберігання і форми власності на них;

6) організовує роботу щодо віднесення документів Національного архівного фонду до унікальних документів, внесення їх до Державного реєстру національного культурного надбання і страхування;

7) визначає джерела комплектування державного архіву документами Національного архівного фонду;

8) проводить роботу, спрямовану на виявлення, взяття на облік, повернення, придбання або відтворення в копіях профільних документів, які знаходяться за кордоном, та документів іноземного походження, що стосуються історії області;

9) приймає на прохання юридичних, фізичних осіб документи Національного архівного фонду, що є власністю цих осіб, на постійне чи тимчасове зберігання;

10) придбаває профільні документи у разі їх продажу, звертається до суду з позовом про передачу у власність держави архівних документів, які не мають власника або власник яких невідомий;

11) перевіряє роботу архівних підрозділів і служб діловодства в місцевих органах державної влади, на підприємствах, в установах та організаціях незалежно від форми власності, що перебувають у зоні комплектування державного архіву;

12) здійснює контроль за складанням та додержанням номенклатури справ підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності та об'єднань громадян, що перебувають у зоні комплектування державного архіву;

13) створює і вдосконалює довідковий апарат до архівних документів, забезпечує автоматизацію інформаційних процесів;

14) надає користувачам архівні документи і довідковий апарат до них, інформує про документи, відомості з яких можуть бути ними використані;

15) забезпечує у межах своїх повноважень охорону відомостей та збереженість документів, що становлять державну таємницю;

16) забезпечує видачу архівних довідок, копій документів та іншим шляхом задовольняє запити фізичних та юридичних осіб;

17) публікує в установленому порядку документи Національного архівного фонду, випускає довідково-інформаційні видання і посібники з архівної справи та діловодства;

18) здійснює науково-методичне керівництво і контроль за діяльністю архівних відділів районних державних адміністрацій, архівних відділів міських рад;

19) складає і затверджує цільові програми та плани розвитку архівної справи в області, забезпечує їх виконання;

20) вживає заходів для вдосконалення мережі державних та інших місцевих архівних установ;

21) подає обласній державній адміністрації пропозиції щодо створення архівних установ для централізованого тимчасового зберігання архівних документів, що не належать до Національного архівного фонду, надає консультативно-методичну допомогу в організації діяльності зазначених архівних установ;

22) здійснює грошову оцінку документів Національного архівного фонду, що зберігаються в державному архіві, у фізичних і юридичних осіб, які перебувають у зоні його комплектування;

23) надає допомогу юридичним і фізичним особам, які є власниками документів Національного архівного фонду, в поліпшенні умов їх зберігання, реставрації та створенні фондів користування;

24) надає платні послуги юридичним і фізичним особам;

25) сприяє залученню фахівців до роботи в архівних установах області, організовує підвищення їх кваліфікації;

26) здійснює разом з науковими установами або самостійно наукові дослідження з архіво- і документознавства, археографії, впроваджує в практику їх результати, поширює науково-технічну інформацію з архівної справи та діловодства;

27) організовує вивчення, узагальнення і поширення передового досвіду;

28) виконує інші функції, що випливають з покладених на державний архів завдань»⁶⁰.

Серед установ які передають свої документи до ДАКіО є і Заклади вищої освіти (далі – ЗВО) які розташовані в Кіровоградській області, зокрема, Кіровоградська льотна академія Національного авіаційного університету, Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка та Центральноукраїнський національний технічний університет, а також заклади освіти які готують молодших бакалаврів, зокрема, Державний навчальний заклад «Кіровоградський будівельний коледж» Міністерства освіти і науки України, Кіровоградський кооперативний коледж економіки і права ім. Сая спілки споживчих товариств Кіровоградської області, Вищий навчальний заклад «Кіровоградський технікум механізації сільського господарства» Міністерства освіти і науки України, Кіровоградське музичне училище департаменту культури, туризму та культурної спадщини облдержадміністрації, Кіровоградський медичний коледж ім. Є.Й.Мухіна департаменту охорони здоров'я облдержадміністрації, Кіровоградський комерційний технікум Міністерства освіти і науки України, а також КЗ «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти ім. В.Сухомлинського»⁶¹. До речі, Кіровоградська льотна академія Національного авіаційного університету, Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка та Центральноукраїнський національний технічний університет передають до

---

⁶⁰ Про Державний архів Кіровоградської області. Основні завдання URL.: <http://dakiro.kr-admin.gov.ua/dakiro-z.php> (дата звернення: 27.11.2021).

⁶¹ Список юридичних осіб - джерел формування НАФ, які передають документи до Державного архіву Кіровоградської області URL.: <http://dakiro.kr-admin.gov.ua/dod/sp1.pdf> (дата звернення: 27.11.2021).

ДАКіО не лише поточні документи зберігання яких передбачено законодавством, а й науково-технічну документацію та аудіовізуальні документи.

ДАКіО надає даним освітнім установах ряд платних послуг які додатково фінансують роботу цієї архівної установи і сприяють якісному надходженню необхідних документів до НАФ. Ці платні послуги здійснюються відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 7 травня 1998 р. №639, у редакції Постанови КМУ від 14 березня 2018 р. №175. Так, зокрема, ДАКіО здійснює «Науково-технічне опрацювання документів і справ юридичних осіб:

- 1) складення історичних довідок до архівних фондів;
- 2) підготовка документів для науково-технічного опрацювання, їх систематизація, визначення фондової належності;
- 3) проведення експертизи цінності документів;
- 4) складення за результатами експертизи цінності описів справ, довідкового апарату до них та актів;
- 5) формування та оформлення справ, підготовка їх для архівного зберігання, складення топографічних покажчиків, картонування справ»⁶².

Окрім цього, у відповідності із вказаною Постановою, дана архівна установа, надає методичну і практичну допомогу «юридичним особам з питань архівної справи та діловодства, забезпечення збереженості архівних документів:

---

⁶² Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися архівними установами, що утримуються за рахунок бюджетних коштів. Постанова Кабінету Міністрів України від 7 травня 1998 р. №639, у редакції Постанови КМУ від 14 березня 2018 р. №175 URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=639-98-%EF#Text> (дата звернення: 27.11.2021).

1) складення номенклатур справ, інструкцій з діловодства, галузевих переліків видів документів із зазначенням строків їх зберігання, паспортів архівних підрозділів юридичних осіб, положень про архівні підрозділи, служби діловодства та експертні комісії;

2) консультування з питань архівної справи та діловодства юридичних осіб, що не є джерелами формування Національного архівного фонду;

3) проведення семінарів (лекцій) з підвищення кваліфікації з питань архівної справи та діловодства;

4) обстеження стану архівної справи та діловодства із складенням рекомендацій щодо їх удосконалення на замовлення юридичних осіб;

5) перевірка наявності архівних документів з укладенням аркуша перевірки, складення актів за результатами перевірки;

6) обстеження фізико-хімічного, технічного стану архівних документів з різними носіями інформації, друкованих видань та страхового фонду документів;

7) консерваційно-профілактична обробка аудіовізуальних документів та страхового фонду документів;

8) реставрація та ремонт архівних документів з різними носіями інформації, друкованих видань;

9) палітурні, брошурувальні, картонажні, поліграфічні роботи;

10) зберігання архівних документів на договірній основі з різними носіями інформації (депоноване зберігання документів, що не належать державі, у зв'язку із достроковим прийманням);

11) виготовлення копій документів для створення страхового фонду та фонду користування»⁶³.

Таким чином, Державний архів Кіровоградської області є потужною інформаційною постановою, науково-дослідним центром у якому успішно реалізуються сучасні проблеми архівістики та діловодства. ДАКіО надає увесь необхідний спектр послуг організаціям, установах та фізичним особам щодо комплектування Національного архівного фонду. В останні десятиріччя ДАКіО особливу увагу приділяє оцифрування документів НАФ, які зберігаються в даній архівній установі. На жаль, обмежене фінансування цієї установи не дає можливості у повному обсязі реалізувати плани оцифрування, у тому числі оцифрування фондів закладів вищої освіти Кіровоградщини, у тому числі й фонду Р-823 «Центральноукраїнський національний технічний університет», що значно б спростило наукові пошуки дослідниками історії вищої освіти, підготовки інженерних кадрів, історії науки і техніки, розвитку промисловості та краєзнавчих досліджень.

---

⁶³ Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися архівними установами, що утримуються за рахунок бюджетних коштів. Постанова Кабінету Міністрів України від 7 травня 1998 р. №639, у редакції Постанови КМУ від 14 березня 2018 р. №175 URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=639-98-%EF#Text> (дата звернення: 27.11.2021).

РОЗДІЛ 3. Фонд «Центральноукраїнський національний технічний університет»

3.1 Історія фондоутворювача

Центральноукраїнський національний технічний університет веде свою історію «з квітня 1929 року, коли в м. Зінов'євськ, в умовах прискореної індустріалізації країни, було створено вечірній робітничий індустріальний інститут сільськогосподарського машинобудування.

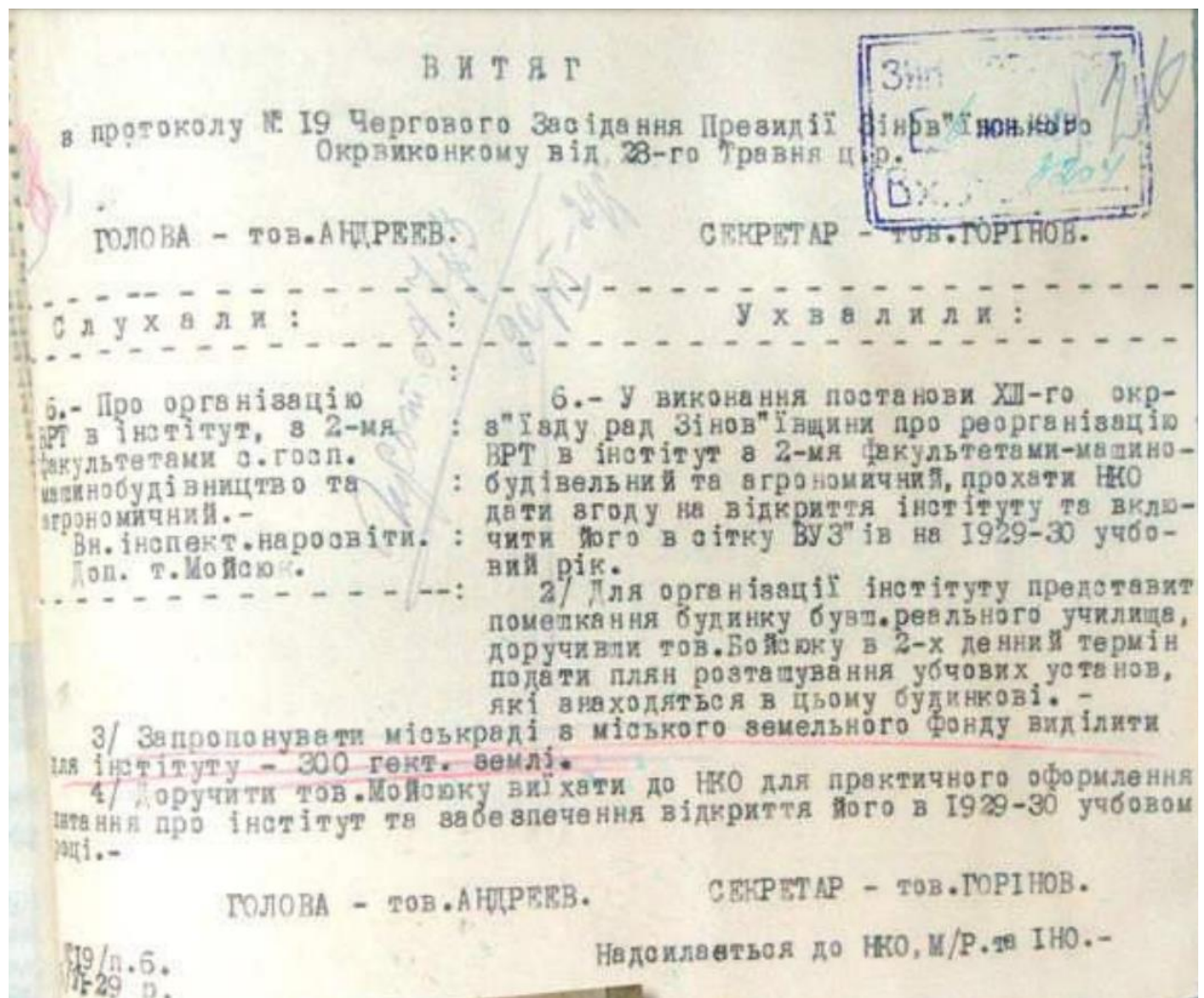

Рис. 3. Витяг з протоколу засідання Президії Зінов'євського окрвиконкому від 28 травня 1929 р. (ДАКіО, Ф. 823, оп.1, спр. 115, арк.26).

Інститут розташувався у приміщенні колишнього Єлисаветградського земського реального училища. Зараз там знаходиться Кропивницький

інженерний коледж ЦНТУ»⁶⁴. Даний навчальний заклад було створено «рішенням колегії окрвиконкому на базі вечірнього робітничого технікуму сільськогосподарського машинобудування був створений Зінов'євський вечірній робітничий інститут сільськогосподарського машинобудування (ЗВРІСМ) із чотирирічним терміном навчання»⁶⁵.

Процес навчання в даному закладі вищої освіти був організований наступним чином «студенти перших-третьох курсів навчалися за вечірньою формою навчання по дві пари п'ять днів на тиждень, а на четвертому — за денною: вони звільнялися на останній рік від роботи на виробництві і забезпечувалися стипендією за рахунок інституту»⁶⁶.

Зінов'євський вечірній робітничий інститут сільськогосподарського машинобудування «перебував у системі Вищої Ради Народного господарства СРСР і безпосередньо — у підпорядкуванні Всесоюзного об'єднання сільськогосподарського машинобудування (Союзсільмаш). Загальне керівництво з програмно-методичної роботи здійснював Народний Комісаріат освіти УРСР»⁶⁷.

Щодо штатного розкладу ЗВРІСМ, то «навчальний процес забезпечували 30 викладачів, серед яких було 3 професори (С.Г. Воробйов, П.А. Ільяшевич, Д.А.Толчинський) та 18 доцентів. Інститут започаткував підготовку аспірантів»⁶⁸. У структурі інституту «діяло три кафедри: 1) фізико-математичних наук, завідувач — професор Павло Якимович Ільяшевич (закінчив Московський державний університет); 2) загальнотехнічних дисциплін, завідувач — доцент Ілля Клеонікович

---

⁶⁴ Історія університету. URL <http://www.kntu.kr.ua/?view=univer&id=1> (дата звернення: 27.11.2021).

⁶⁵ Технічна освіта на Кіровоградщині: історичний нарис. Кіровоград: «Імекс-ЛТД», 2009. С.56.

⁶⁶ Там само. С.58.

⁶⁷ Там само.

⁶⁸ Історія університету. URL <http://www.kntu.kr.ua/?view=univer&id=1> (дата звернення: 27.11.2021).

Коробко (закінчив Київський технологічний інститут); 3) спеціальних дисциплін, завідувач — професор Давид Абрамович Толчинський (закінчив Політехнічний інститут у Швейцарії). У 1931 році кількість кафедр збільшилася до шести: 1) соціально-економічних дисциплін; 2) математики; 3) технічної механіки; 4) сільськогосподарських машин; 5) організації виробництва; 6) технології»⁶⁹.

Рис. 4. Перший випуск інженерів 1931 року

Проте, існування досить успішного навчального закладу в провінційному місті, потреба у випускниках якого була актуальною для регіону, не входило у плани радянського керівництва, і «26 лютого 1933 року Народний комісаріат важкої промисловості СРСР видав наказ про його ліквідацію. Вже на той час ВУЗ підготував близько 350 фахівців. Серед його випускників були В.І. Даниленко - директор технікуму сільськогосподарського машинобудування, перший директор Кіровоградського вечірнього відділення Харківського політехнічного інституту, Я.П. Крючков - директор заводу «Червона Зірка», М.Д. Карманов

⁶⁹ Технічна освіта на Кіровоградщині: історичний нарис. Кіровоград: «Імекс-ЛТД», 2009. С.60.

- директор заводу тракторних гідроагрегатів»⁷⁰, «Д.М. Матвєєв — працював на господарській роботі, потім — заступником голови міськвиконкому, директором будівельного технікуму; Н. Поляков — працював управправами ВРНГ СРСР, Б.Навроцький — кандидат технічних наук, завідувач кафедри Київської політехніки, В.І. Климовський — працював директором Кіровоградського заводу радіовиробів; А.Ф. Подмазов — кандидат технічних наук, лауреат Державної премії, працівник ВІСХОМу; І.М. Іськов — працював начальником виробничого відділу Міністерства тракторного і сільськогосподарського машинобудування СРСР; З. Резніченко — працював головним конструктором Ростовського заводу «Красный Аксай»»⁷¹.

Після ліквідації ЗВРІСМ «академічні групи I та II курсів були передані Зінов'ївському технікуму сільськогосподарського машинобудування. Вже в лютому студенти працюють за навчальними планами технікуму, а студентами III та IV курсів надавалася можливість закінчити навчання за спеціальними планами й одержати дипломи інженерів. Всього технікуму було передано 166 студентів»⁷². Таким чином, «значну частину студентів ліквідованого інституту було переведено до організованого технікуму сільськогосподарського машинобудування, який на сьогодні є структурним підрозділом»⁷³ Центральноукраїнського національного технічного університету.

Підготовку інженерних кадрів із вищою освітою в м. Кіровограді було відновлено В

---

⁷⁰ Історія університету. URL <http://www.kntu.kr.ua/?view=univer&id=1> (дата звернення: 27.11.2021).

⁷¹ Технічна освіта на Кіровоградщині: історичний нарис. Кіровоград: «Імекс-ЛТД», 2009. С.61-62.

⁷² Технічна освіта на Кіровоградщині: історичний нарис. Кіровоград: «Імекс-ЛТД», 2009. С.62.

⁷³ Історія університету. URL <http://www.kntu.kr.ua/?view=univer&id=1> (дата звернення: 27.11.2021).

1956

---

⁷⁴ Технічна освіта на Кіровоградщині: історичний нарис. Кіровоград: «Імекс-ЛТД», 2009. С.83-84.

⁷⁵ Там само. С. 85.

⁷⁶ Там само. С. 87.

⁷⁷ Там само. С. 86.

⁷⁸ Історія університету. URL <http://www.kntu.kr.ua/?view=univer&id=1> (дата звернення: 27.11.2021).

⁷⁹ Технічна освіта на Кіровоградщині: історичний нарис. Кіровоград: «Імекс-ЛТД», 2009. С.89.

⁸⁰ Там само. С.92.

ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

#ВСТУП2022

**029 ІНФОРМАЦІЙНА, БІБЛІОТЕЧНА ТА
АРХІВНА СПРАВА:**

**ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ
ПРОФЕСІЙНІ КОМПЕТЕНЦІЇ
ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ**

---

⁸¹ *Технічна освіта на Кіровоградщині: історичний нарис*. Кіровоград: «Імекс-ЛТД», 2009. С.100.

⁸² Там само.

⁸³ Там само. С.101.

⁸⁴ Там само. С.123.

⁸⁵ Там само. С.127.

⁸⁶ Історія університету. URL <http://www.kntu.kr.ua/?view=univer&id=1> (дата звернення: 27.11.2021).

⁸⁷ Там само.

⁸⁸ Абітурієнту. URL <http://www.kntu.kr.ua/?view=abitur&id=1> (дата звернення: 27.11.2021).

⁸⁹ *Технічна освіта на Кіровоградщині: історичний нарис*. Кіровоград: «Імекс-ЛТД», 2009. С.219.

⁹⁰ URL http://snd.kntu.kr.ua/speciality_029.html (дата звернення: 27.11.2021).

3.2 Порядок формування, склад та структура фонду

Уся діяльність ЦНТУ на усіх етапах його становлення і розвитку, а також трансформацій відображена в документах і матеріалах фонду № Р –

⁹¹ Науково-дослідна робота URL: http://snd.kntu.kr.ua/SCIENTIFIC_RESEARCH_WORK.html (дата звернення: 27.11.2021).

⁹² Основные правила работы ведомственных архивов. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0263400-85#Text> (дата звернення: 27.11.2021).

⁹³ Основные правила работы ведомственных архивов. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0263400-85#Text> (дата звернення: 27.11.2021).

⁹⁴ Про затвердження Правил роботи архівних підрозділів органів державної влади, місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій. Наказ Державного комітету архівів України N 16 від 16.03.2001. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0407-01#Text> (дата звернення: 27.11.2021).

⁹⁵ Про затвердження Правил організації діловодства та архівного зберігання документів у державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0736-15#Text> (дата звернення: 27.11.2021).

⁹⁶ Там само.

823 «Центральноукраїнський національний технічний університет» в Державному архіві Кіровоградської області.

Даний фонд поділяється на 5 описів. Проте досить інформативною у плані дослідження історії формування, складу та структури фонду № Р – 823 «Центральноукраїнський національний технічний університет» в Державному архіві Кіровоградської області є так звана «Справа фонду». Так, зокрема, відповідно до «Внутрішнього опису документів, які знаходяться у справі №» № Р – 823, відображається історія формування, складу та структури фонду № Р – 823. Так, зокрема, вказується, що 15 жовтня 1948 р. створено лист фонду на 1 аркуші (Рис.9).

№ документа	Входящий или исходящий № документа и дата	Кому адресован или откуда поступил	№ листов дела	Примечание
1	15/х-1348	Лист фонда	1	

Рис.9

Зупинимось детальніше на характеристиці описів. Так, зокрема, опис 1, структурно поділяється на 4 блоки за навчальними роками 1929-1930 рр. – 10 справ, 1930-1931 рр. – 27 справ, 1931-1932 рр. – 37 справ, 1932-1933 рр. – 44 справи⁹⁷. Цікаво, що офіційна назва опису №1 «Елисаветградский индустриальный институт сельскохозяйственного машиностроения имени В.И. Ленина» суттєво відрізняється від назви самого навчального закладу Зінов'євський вечірній робітничий індустріальний інститут сільськогосподарського машинобудування імені В.І. Леніна. Це пов'язано з тим, що фонд було сформовано в 30-х роках ХХ ст. і товариш Г. Зинов'єв, на честь якого було перейменовано м. Єлисавет (Єлисаветград), став

⁹⁷ ДАКіО. Ф. № Р – 823 Елисаветградский индустриальный институт сельскохозяйственного машиностроения имени В.И. Ленина, опись №1.

«ворогом» більшовицького режиму, його було реабілітовано лише 1988 р.⁹⁸, тому відповідно, на час створення листа фонду 15 жовтня 1948 року (Рис.10) та даного опису – 12 березня 1958 р., опис не міг містити імені «ворога народу».

№ п. п.	Дата вид. назв. фонда	Назва фонда	Архивное управление	Местонахождение	№ фонда по дню. местонах.
		вечерний Бішевейградський робітничий технікум при імені туття сільсько-господарського машинобудування і.і. Лешиня, м. Бішевейград.			
1933		Бішевейградський вечірній робітничий інститут сільсько-господарського машинобудування і.і. Лешиня, м. Бішевейград.			Р-823

Місяці і дати їх складання

Підпис

Рис.10

Саме тому, ймовірно архіваріусом було прийнято рішення дещо змінити назву навчального закладу. Загалом до опису внесено 118 справ, 3 справи мають літерні номери – 45-а, 80-а, 96-а.

⁹⁸ Кудлай О.Б. ЗІНОВ'ЄВ Григорій Овсійович [Електронний ресурс] Енциклопедія історії України: Т. 3: Е-Й / Редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. НАН України. Інститут історії України. К.: В-во "Наукова думка", 2005.

823

к.

КИРОВОГРАДСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ
ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ

1069
2

ДЕЛО

№ Р-823

Кировоградский индустриаль-
ный институт сельскохозяйственного
машиностроения им. В.И. Ленина.

Опись №1

Начато 1929. 19 г.

Кончено 1933. 19 г.

На 10 листах

№ Р – 823

Опис 2, Фонду № Р – 823 охоплює справи 1956-1976 рр. Структурно опис складається із історичної довідки, опису справ канцелярії, навчальної частини, виробничої практики, механіко-машинобудівного факультету, факультету сільськогосподарського машинобудування, ремонтно-технологічного факультету, факультету будівельних і дорожніх машин,

загальнотехнічного факультету, вечірнього факультету, підготовчого відділення, науково-дослідного центру, а також профілюючих кафедр – технології машинобудування, металорізальні станки та інструменти, сільськогосподарського машинобудування, електропостачання промислових підприємств, автоматизації промислових виробничих процесів, організації і технології ремонту машин, машини і технології обробки металів тиском, дорожні і будівельні машини та обладнання, машини і технології ливарного виробництва⁹⁹, загальноінститутських кафедр - історії КПРС, філософії та наукового комунізму, політичної економії, економіки і організації виробництва, фізичного виховання, непрофільюючих кафедр – деталі машин і ПТМ, опору матеріалів, загальної хімії, загальної електротехніки, нарисної геометрії і графіки, металознавства і технології металів, теорії механізмів і машин, гідравліки, вищої математики, загальної фізики, іноземних мов, теоретичної механіки, справи відділів – навчально-методичного кабінету, бібліотеки, відділу кадрів, бухгалтерії, а також справи громадських організацій – НДРС (науково-дослідна робота студентів), первинної організації товариства «Знання»¹⁰⁰, первинної профспілкової організації працівників інституту, первинної студентської профспілкової організації¹⁰¹. Історична довідка до опису було затверджена 17.06.1977 р. Кіровоградським обласним архівним відділом, та скріплена його печаткою (Рис.12). Вона містить короткий але детальний опис створення навчального закладу, процес його еволюції від Кіровоградського вечірнього відділення Харківського політехнічного інституту до Кіровоградського інституту сільськогосподарського машинобудування¹⁰², визначені головні завдання інституту¹⁰³, наводиться

---

⁹⁹ ДАКіО. Ф. № Р – 823, опис.2., арк.2.

¹⁰⁰ Там само. Арк.3.

¹⁰¹ Там само. Арк.4.

¹⁰² Там само. Арк.5-9

¹⁰³ Там само. Арк.9.

структура КІСМу, зокрема, 5 факультетів, 23 кафедри та 6 інших підрозділів¹⁰⁴.

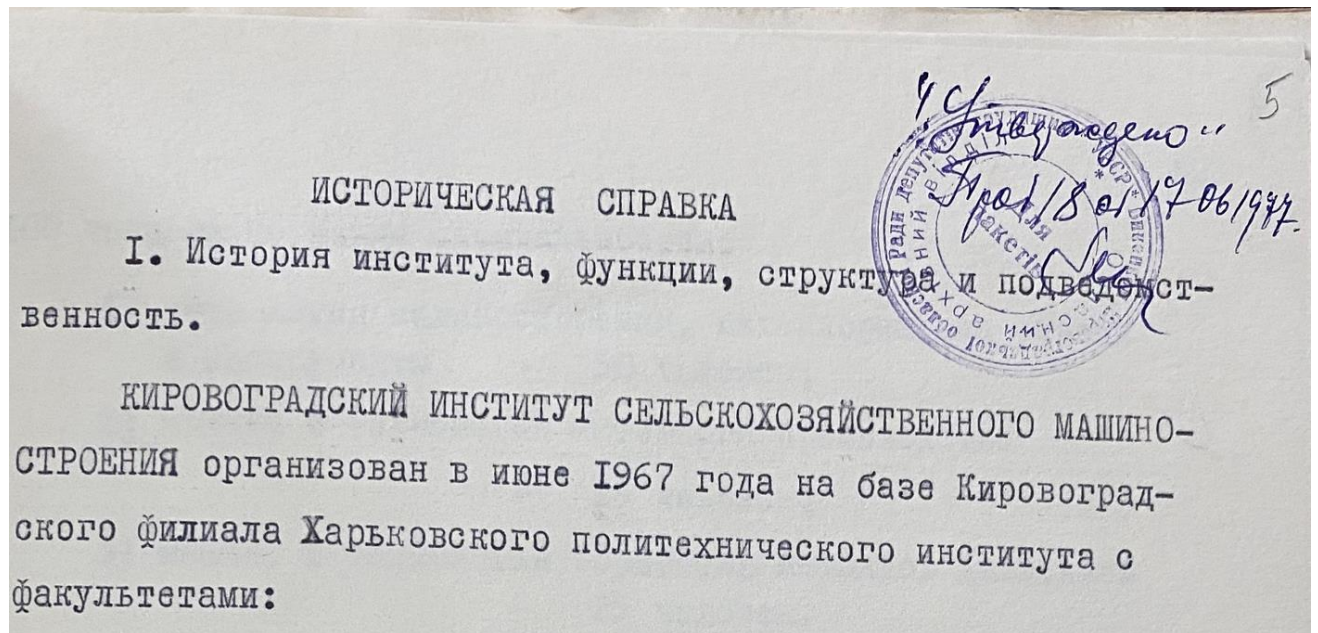

Рис.12

В даному описі також наводиться інформація про історію фонду. Указується, що у квітні-травні 1977 року було здійснено науково-технічне впорядкування архівних документів Кіровоградського заочного відділення Харківського політехнічного інституту за 1956-1961 роки, Кіровоградського філіалу Харківського політехнічного інституту за 1962-1966 роки, Кіровоградського інституту сільськогосподарського машинобудування за 1967-1976 роки. У результаті чого було відібрано і оформлено для зберігання в державному архіві документи за 1956-1976 роки, до опису внесена 881 справа, у тому числі відібрані і оформлені документи по особовому складу за 1956-1976 роки, складені списки, до опису внесена 321 справа¹⁰⁵. У передмові до опису міститься характеристика документів які були передані до ДАКіО, а також вказуються документи постійного зберігання не збереглися, що було виявлено під час впорядкування документів КІСМу.

¹⁰⁴ Там само. Арк.10-11.

¹⁰⁵ ДАКіО. Ф. № Р – 823, опис 2, арк.15.

Причиною незбереження документів названо несвоєчасну передачу їх до архіву інституту¹⁰⁶.

Щодо опису 3 фонду № Р – 823, то в ньому зосереджені документи 1964-1965 та 1967-1970 років, всього 28 справ¹⁰⁷. У передмові до опису міститься пункт «Історія архівного фонду» (Рис.13).

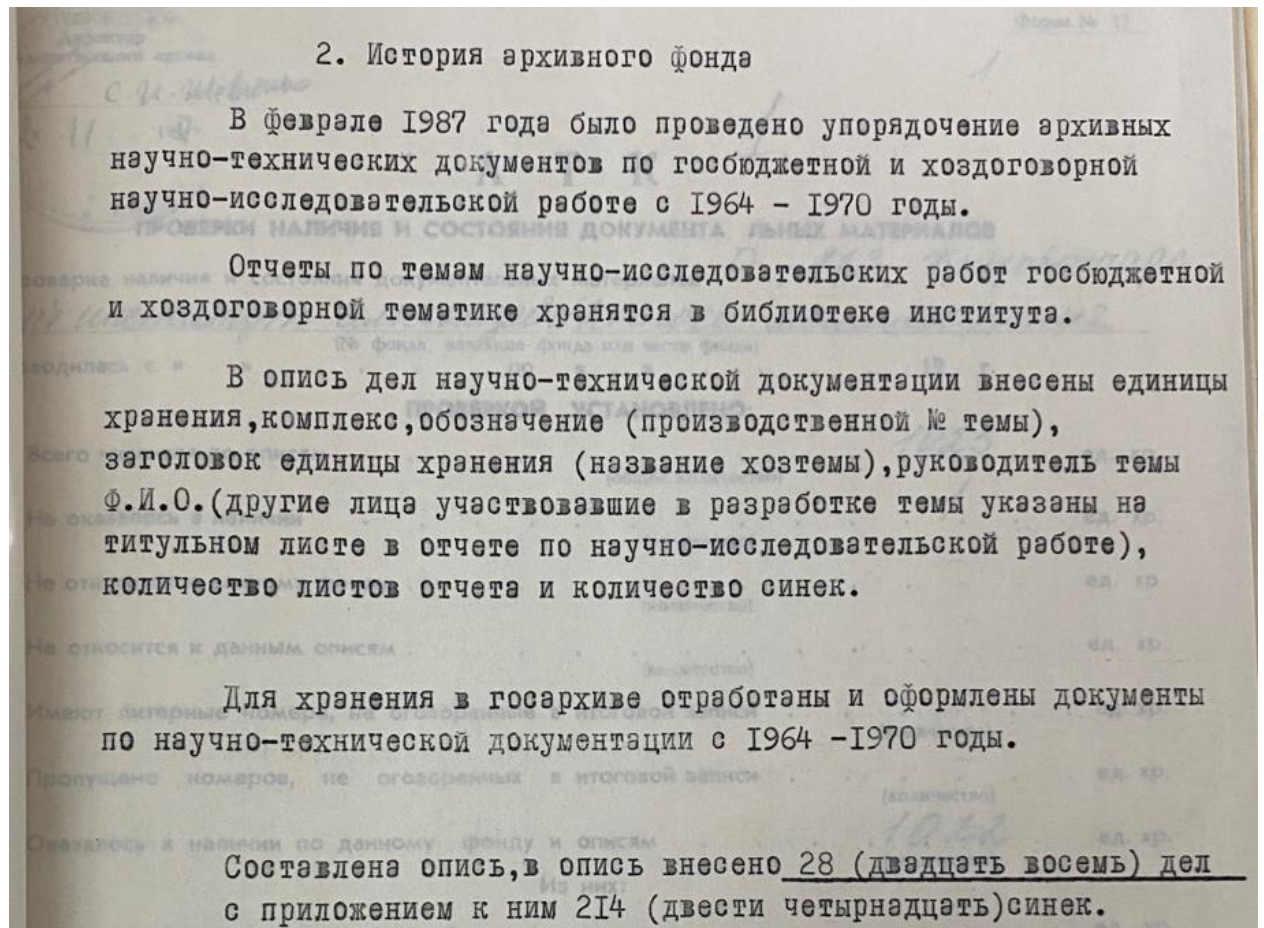

Рис.13

Опис 4 міститься справи 1977-1988 років. Судячи з передмов до даного опису, в ньому об'єднані справи передані 1982 р. та 1988 р. Так, зокрема, вказується, що у квітні 1982 р. документи КІСМу «були піддані науковій обробці співробітниками відділу відомчих архівів держархіву Кіровоградської області»¹⁰⁸. Під час даної обробки документів, були

¹⁰⁶ ДАКіО. Ф. № Р – 823, опис 2, арк.20.

¹⁰⁷ ДАКіО. Справа фонду Ф. № Р – 823, арк.5.

¹⁰⁸ ДАКіО. Ф. № Р – 823, опис 4, арк.5.

У травні 1984 р. начальний навчальної частини С.Д. Полонська звертається до ректора КІСМу Кучеренка В.Г. з службовою запискою в якій висловлює клопотання про дозвіл на постійне зберігання в навчальному відділі наступних документів: Положення про ДЕК (від 15.10.74), навчальні плани ОТФ (від 28.03.1975 р.) та статистичні звіти за 1975-1976 рр. Мотивуючи клопотання тим, що «ці документи наявні в одному екземплярі і необхідні для роботи». Документ містить резолюцію ректора «Дозволяю», а також підпис завідуючої архівом¹¹¹.

Опис 5 міститься справи 1989-2009 років. Враховуючи, що до опису увійшли справи декількох часових періодів, зокрема, 1989-1991 рр., 1992-1997 рр., 1998-2002 рр., 2003-2005 рр., 2008-2009 рр., то й передмов до цього опису декілька. У першій передмові, складеної завідуючою архівом КІСМу В. М. Михайловою, вказується на зміни в структурі навчального закладу, створення секцій на кафедрах, введення в експлуатацію навчальних лабораторій, ліквідацію кафедр¹¹², створення економічного факультету¹¹³, перейменування кафедр та ін. Досить інформативним для вивчення фонду № Р – 823 є інформація у передмові про історію фонду та діловодства КІСМу. Так, зокрема, вказується, що «на державне зберігання в Держархів Кіровоградської області, інститут здав – 2 253 справи на постійне зберігання за 1956-1965 рр. Найбільш типовими для даного фонду є наступні документи: накази ректора і проректорів інституту; плани і звіти про роботу інституту; плани і звіти про роботу кафедр і факультетів; бухгалтерські звіти; кошториси по спецкоштам і держбюджету; штатні розписи та ін.»¹¹⁴. У передмові за 1992-1997 рр. щодо документів фонду вказується, що до нього увійшли «накази Міністерства освіти України, накази ректора інституту з основної діяльності, підсумки роботи інституту, протоколи

---

¹¹¹ ДАКіО. Справа фонду Ф. № Р – 823, арк.3.

¹¹² ДАКіО. Ф. № Р – 823, опис 5, арк.4-6.

¹¹³ Там само. Арк.6.

¹¹⁴ Там само. Арк.12.

засідань державних екзаменаційних комісій по захисту дипломних проєктів, звіти голів державних екзаменаційних комісій, річні бухгалтерські звіти, звіти про роботу кафедр інституту, статистичні звіти по всіх видах діяльності інституту та інші документи. Документи постійного зберігання передані в Державний архів Кіровоградської області на державне зберігання по 1988 рік включно. Документи з особового складу та постійного зберігання впорядковані по 1991 рік і зберігаються в архіві інституту. Цей опис складено у жовтні 1999 року при впорядкуванні документів постійного зберігання та з особового складу за 1992-1997 роки. На впорядковані архівні документи складено описи: - опис справ постійного зберігання за 1992-1999 роки в кількості 443 одиниці; - опис справ з особового складу в кількості 82 одиниці»¹¹⁵. Також у даному документі зазначено, що під час впорядкування документів «виявлена доздача документів. На них складені описи: опис справ постійного зберігання за 1960-1991 роки в кількості 42 одиниці; опис справ з особового складу за 1982-1990 роки в кількості 5 одиниць»¹¹⁶. Усі ці описи склалися за хронологічно-структурним принципом з розташуванням документів по підрозділах та ступенях важливості. До опису «справ постійного зберігання за 1992-1997 роки складений довідковий апарат: титульний аркуш, зміст, передмова, аркуш-завірювач, перелік відсутніх документів»¹¹⁷. Так, під час даного впорядкування документів КІСМу, як і було під час попередніх, що ми вказували вище, було «виявлено, що частина документів постійного зберігання не збереглася. На них складений перелік відсутніх документів в кількості 21 одиниці за 1992-1997 роки»¹¹⁸. В описі міститься перелік цих документів (Рис. 15).

---

¹¹⁵ Там само. Арк.15.

¹¹⁶ Там само.

¹¹⁷ Там само.

¹¹⁸ Там само. Арк.16.

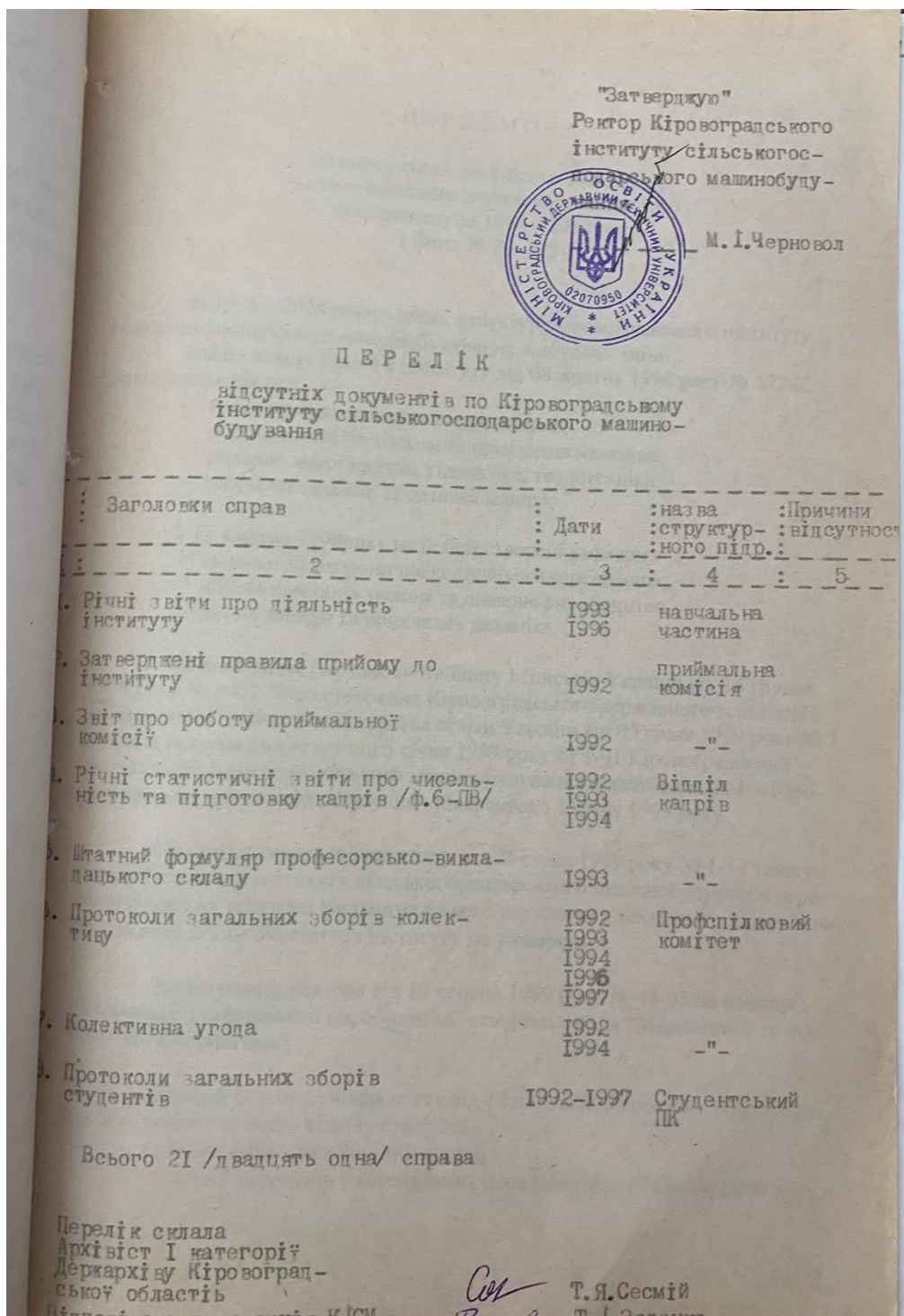

Рис.15. Перелік відсутніх документів по Кіровоградському інституту сільськогосподарського машинобудування

В наступній передмові до опису справ 5 постійного зберігання КДТУ за 1998-2002 роки, вказується, що «документи постійного зберігання передані в Державний архів Кіровоградської області по 1991 рік включно. Документи з особового складу та постійного зберігання впорядковані по

1997 рік і зберігаються у архіві університету. Цей опис складено в травні 2005 року при впорядкуванні документів постійного зберігання та з особового складу з 1998-2002 роки. На впорядковані документи складено описи: опис справ постійного зберігання за 1998-2002 роки в кількості 548 одиниць; опис справ з особового складу за 1998-2002 роки в кількості 99 одиниць»¹¹⁹. У передмові до опису справ постійного зберігання КНТУ за 2003-2005 роки, вказується, що «документи постійного зберігання університету передані до Державного архіву по 1997 рік включно, за 1998-2002 роки впорядковані і зберігаються в архіві університету... В вересні 2008 року проведена експертиза цінності та впорядкування документів за 2003 – 2005 роки. За підсумками впорядкування складені описи: опис справ постійного зберігання за 2003-2005 роки в кількості 341 одиниці зберігання; опис справ з особового складу за 2003-2005 роки в кількості 60 одиниць зберігання»¹²⁰. Щодо документів КНТУ які не мають наукового, практичного значення «та термін зберігання яких вичерпаний згідно «Переліку типових документів, що утворюються в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, інших установ, організацій і підприємств, із зазначенням термінів зберігання докуиентів» К. 1998 р. складений акт про вилчення для знищення документів і справ, не віднесених до Національного архівного фонду в кількості 1683 лдиниць за 1992-2003 роки»¹²¹.

Інформативною щодо формування досліджуваного нами фонду є і «Передмова до опису справ 5 постійного зберігання Кіровоградського національного технічного університету за 2008-2009 роки (Фонд №Р-823)». Так, зокрема, вказується, що «документи університету постійного зберігання передані в Державний архів області по 2002 рік, за 2003-2007 роки

---

¹¹⁹ Там само. Оп.6. арк.6

¹²⁰ ДАКіО. Ф. № Р – 823. Передмова до опису справ 5 постійного зберігання КНТУ за 2003-2005 роки. Арк.6.

¹²¹ Там само. Арк.7.

впорядковані і зберігаються в архіві університету. В жовтні 2012 року проведено впорядкування документів університету за 2008-2009 роки і складений опис в кількості 161 одиниці зберігання. Опис складений за хронологічно-структурною ознакою та довідковим апаратом до нього: титульним аркушем, передмовою, аркушем-завірювачем. До опису ввійшли накази ректора з основної діяльності, протоколи засідань вченої ради університету, протоколи засідань рад факультетів та кафедр, звіти про роботу факультетів і кафедр, штатні розписи, кошториси доходів і видатків, бухгалтерські звіти, статистичні звіти про контингент студентів та інші документи по діяльності університету»¹²². Щодо документів які не входять до НАФ і підлягають знищенню у визначений законодавцем термін, вказується, що «на документи, які не мають науково-історичного та практичного значення і термін зберігання яких вичерпаний, завідуючою архівом університету складений акт про вилучення для знищення документів (справ) не внесених до Національного архівного фонду від 2013 року в кількості 1428 справ за 20__-2009 роки»¹²³.

Відповідно до «Внутрішнього опису документів, які знаходяться у справі №» № Р – 823, наступні передачі документів ЦНТУ до ДАКіО буи здійснені 20.09.2016 р., 13.09.2019 р. та 20.09.2021 р.

Під час передачі справ ЦНТУ до ДАКіО 20.09.2021 р. було передано 161 справу за 2008-2009 роки до опису 5, підставою для передачі справ стало закінчення строків зберігання в університеті¹²⁴. Опис цих справ, як указувалося вище було здійснено у жовтні 2012 і з того часу вони зберігалися в архівному відділі університету.

---

¹²² ДАКіО. Ф. № Р – 823. Передмова до опису справ 5 постійного зберігання Кіровоградського національного технічного університету за 2008-2009 роки (Фонд №Р-823). Арк.3.

¹²³ Там само.

¹²⁴ ДАКіО. Справа фонду № Р – 823, арк.73.

Як указувалося у попередньому розділі, заклади вищої освіти Кіровоградщини передають до ДАКіО серед корпусу визначених законодавцем документів і науково-технічну документацію (НТД), для ЦНТУ це здійснюється традиційно, адже така процедура існувала з часу створення фонду цього навчального закладу. Так, наприклад згідно Акту №3 прийому-передачі докуменів від 29 вересня 1989 року, до ДАКіО КІСМ передав 13 одиниць зберігання НТД за 1970-1971 рр.¹²⁵; Акт №4 від 22 березня 1990 р. засвідчив передачу 16 справ з НТД до фонду № Р – 823 ДАКіО за 1972-1973 рр.¹²⁶ Відповідно до Акту №5 від 12 вересня 1991 р. була передана НТД (10 одиниць зберігання) за 1974-1975 рр.¹²⁷ НТД за 1975-1976 рр. (13 одиниць зберігання) була передана до ДАКіО 29 вересня 1992 року (Акту №6)¹²⁸. НТД за 1977-1979 рр. у кількості 6 одиниць зберігання була передана до Державного архіву області 19 березня 1996 р.¹²⁹.

Минвуз СССР
Кировоградский институт
сельскохозяйственного
машиностроения ИКМА

Экспертно-проверочная комиссия
ЦНТУ ДАКіО СССР

Протокол № _____ от _____
Отв. секретарь _____

ПЕРЕЧЕНЬ
научно-технической документации, которая подлежит передаче
на государственное хранение за 1981 - 1985 годы

№:Обоз- п:наче- :ние	Наименование научно- технических разрабо- ток	Стадия: деталь	Организация: разработчик (кафедра)	Год: создания: работ:ед.	К-во: учеб- ных: аннотация	Обоснование отбора на государственное хранение, краткая аннотация	Год пе- редачи на гос- хранен- .	Приме- чание
1	2	3	4	5	6	7	8	9
106	331	Решение на 34ВН задач по обработке геолого-геофизической информации	Вычислительный центр Поляков В.А.	1981	1	В отчете приведены алгоритмы, блок-схемы, программы задач по обработке геолого-геофизической информации. Экономический эффект от внедрения в Ясп. 837 г. Кировограда 40,0 тыс.руб.		
107	496	Отработка вопросов по внедрению в производство комплекса автоматизированного проектирования печатных плат	Кафедра ВТ и ПМ Сидоренко В.В.	1981	1	Отчет содержит описание алгоритмов и программы, предназначенных для решения следующих задач: перекодировки информации ЭМ-703-КПА-1200, записи укомплектованных массивов платы на магнитную ленту,		07 138

Рис.16 Перелік науково-технічної документації, яка підлягає переданню на державне збереження за 1981-1985 рр.

¹²⁵ ДАКіО. Справа фонду № Р – 823, арк.12.

¹²⁶ Там само. Арк.14.

¹²⁷ Там само. Арк.15- 15 зв.

¹²⁸ Там само. Арк.16- 16 зв.

¹²⁹ Там само. Арк.20- 20 зв.

Документи фонду № Р – 823 ДАКіО досліджувалися як архівістами – співробітниками ДАКіО так і науковцями і краєзнавцями. Так, зокрема, протягом 1990 р., архівістом II-ї категорії Ларенко Н.В. було «переглянуто 130 одиниць зберігання фонду Р-823 «Єлисаветградський індустріальний інститут с/г машинобудування ім. В.І. Леніна» опис №1 (1929-1933 рр.), опис №2 (та 2 дод.) (1956-1976 рр), опис №3 (1970-1980 рр.). З них за каталогізовано 53 одиниці зберігання і складено таку ж кількість карток»¹³⁰.

Щодо дослідження документів фонду науковцями, то ми вже в першому розділі вказували про те, що 2009 року була опублікована колективна монографія «Технічна освіта на Кіровоградщині: історичний нарис»¹³¹. Для написання даного дослідження, авторський колектив – переважно професорсько-викладацький склад кафедри гуманітарних наук та документознавства (з 2020 р. кафедра історії, археології, інформаційної та архівної справи) Кіровоградського національного технічного університету (з 2016 року Центральноукраїнський національний технічний університет) детально опрацювали документи і матеріали які містяться у 5-ти описах фонду Р-823, про що міститься інформація залишена дослідниками в 2008-2009 роках у листах користування справами фонду.

Таким чином, Фонд Р-823 «Центральноукраїнський національний технічний університет» Державного архіву Кіровоградської області структурно складається із 5 описів і містить у собі документи і матеріали Зінов'євського індустріального інституту сільськогосподарського машинобудування ім. В.І. Леніна опис №1 (1929-1933 рр.), Кіровоградського вечірнього відділення Харківського політехнічного інституту, Кіровоградського інституту сільськогосподарського машинобудування, Кіровоградського державного технічного університету, Кіровоградського

---

¹³⁰ ДАКіО. Справа фонду № Р – 823, арк.19.

¹³¹ Технічна освіта на Кіровоградщині: історичний нарис. Кіровоград: «Імекс-ЛТД», 2009. 240 с.

національного технічного університету та Центральноукраїнського національного технічного університету. Вагому роль у формуванні даного фонду та збереженні документів НАФ була зроблена архівним відділом КІСМу-КДТУ-КНТУ-ЦНТУ. До складу фонду входить управлінська документація, звіти цього навчального закладу, звіти структурних підрозділів, фінансова документація, протоколи вчених рад фондоутворювача, факультетів, протоколи засідань кафедр, протоколи засідань ДЕК та звіти голів ДЕК, а також науко-технічна документація. Документи і матеріали даного фонду є важливим джерелом для дослідження історії вищої освіти, підготовки інженерних кадрів, історії науки і техніки, розвитку промисловості та краєзнавчих досліджень.

ВИСНОВКИ

Вивчення стану наукової розробки проблем історії Державного архіву Кіровоградської області та історії Центральноукраїнського національного технічного університету, засвідчує відсутність системного й комплексного дослідження фонду № Р – 823 «Центральноукраїнський національний технічний університет». У той же час, в ДАКіО є достатня кількість джерел для здійснення даного дослідження, яке передбачає використання комплексу наукових принципів та методів. Серед корпусу джерел необхідних для дослідження фонду № Р – 823 ДАКіО, ми вважаємо за доцільне виділити наступні групи джерел: 1) нормативно-правові акти (Закон України «Про Національний архівний фонд та архівні установи», «Правила організації діловодства та архівного зберігання документів», накази Державної архівної служби України та ін.); 2) інструктивні та довідково-інформаційні матеріали (анотовані реєстри описів фондів Державного архіву Кіровоградської області); 3) архівні документи і матеріали (документи і матеріали справ Ф. Р-823, описи справ та Справа фонду).

Державний архів Кіровоградської області є потужною інформаційною постановою, науково-дослідним центром у якому успішно реалізуються сучасні проблеми архівістики та діловодства. ДАКіО надає увесь необхідний спектр послуг організаціям, установах та фізичним особам щодо комплектування Національного архівного фонду. В останні десятиріччя ДАКіО особливу увагу приділяє оцифрування документів НАФ, які зберігаються в даній архівній установі. На жаль, обмежене фінансування цієї установи не дає можливості у повному обсязі реалізувати плани оцифрування, у тому числі оцифрування фондів закладів вищої освіти Кіровоградщини, у тому числі й фонду Р-823 «Центральноукраїнський національний технічний університет», що значно б спростило наукові пошуки дослідниками історії вищої освіти, підготовки інженерних кадрів, історії науки і техніки, розвитку промисловості та краєзнавчих досліджень.

Фонд Р-823 «Центральноукраїнський національний технічний університет» Державного архіву Кіровоградської області структурно складається із 5 описів і містить у собі документи і матеріали Зінов'євського індустріального інституту сільськогосподарського машинобудування ім. В.І. Леніна опис №1 (1929-1933 рр.), Кіровоградського вечірнього відділення Харківського політехнічного інституту, Кіровоградського інституту сільськогосподарського машинобудування, Кіровоградського державного технічного університету, Кіровоградського національного технічного університету та Центральноукраїнського національного технічного університету. Вагому роль у формуванні даного фонду та збереженні документів НАФ була зроблена архівним відділом КІСМу-КДТУ-КНТУ-ЦНТУ. До складу фонду входить управлінська документація, звіти цього навчального закладу, звіти структурних підрозділів, фінансова документація, протоколи вчених рад фондоутворювача, факультетів, протоколи засідань кафедр, протоколи засідань ДЕК та звіти голів ДЕК, а також науко-технічна документація. Документи і матеріали даного фонду є важливим джерелом для дослідження історії вищої освіти, підготовки інженерних кадрів, історії науки і техніки, розвитку промисловості та краєзнавчих досліджень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ДЖЕРЕЛ

1. URL http://snd.kntu.kr.ua/speciality_029.html (дата звернення: 27.11.2021).
2. Crimsted Kennedy P. Archives and Manuscript Repositories in the USSP. Ukrain and Moldavia. Princetou, 1988. В.1. Р. 739-741.
3. Абiтурiєнту. URL <http://www.kntu.kr.ua/?view=abitur&id=1> (дата звернення: 27.11.2021).
4. Архiвнi установи України: Довiдник К., 2000. С. 85-88.
5. Бабенко О., Колечкин В. Державному архiву Кiровоградської облaстi – 90 рокiв. Архiви України. 2016. № 1. С. 50-57.
6. Вiддiл зберiгання, облiку документiв та довiдкового апарату URL.: <http://dakiro.kr-admin.gov.ua/dakiro-str-zab-zber.php> (дата звернення: 27.11.2021).
7. Вiддiл iнформацiї та використання документiв URL.: <http://dakiro.kr-admin.gov.ua/dakiro-str-arh.php> (дата звернення: 27.11.2021).
8. Вiддiл фiнансово-економiчної роботи та матерiально-технiчного забезпечення URL.: <http://dakiro.kr-admin.gov.ua/dakiro-str-buh.php> (дата звернення: 27.11.2021).
9. Вiддiл формування Нацiонального архiвного фонду та дiловодства URL.: <http://dakiro.kr-admin.gov.ua/dakiro-str-kord.php> (дата звернення: 27.11.2021).
10. Государственные архивы СССР: Справ. В. 2 ч. М., 1989. Ч.1. С. 526-530.
11. Государственные архивы Украинской ССР: Справочник. К., 1988. С. 150-153.
12. ДАКiО. Справа фонду Ф. № Р – 823.

13. ДАКіО. Ф. № Р – 823 Елисаветградський індустріальний інститут сільськогосподарського машинобудування імені В.І. Леніна, опис №1.
14. ДАКіО. Ф. № Р – 823, опис.2.
15. ДАКіО. Ф. № Р – 823, опис.3.
16. ДАКіО. Ф. № Р – 823, опис.4.
17. ДАКіО. Ф. № Р – 823, опис.5.
18. ДАКіО. Ф. № Р – 823. Передмова до опису справ 5 постійного зберігання КНТУ за 2003-2005 роки.
19. ДАКіО. Ф. № Р – 823. Передмова до опису справ 5 постійного зберігання Кіровоградського національного технічного університету за 2008-2009 роки (Фонд №Р-823).
20. Державний архів Кіровоградської області – невичерпна документальна скарбниця з історії Кіровоградщини: Рекл.-інформ. Буклет. Кіровоград, 2000. 1 с.
21. Державний архів Кіровоградської області URL.: <http://dakiro.kr-admin.gov.ua/index.php> (дата звернення: 25.11.2021).
22. Державний архів Кіровоградської області. Анотований реєстр описів. Том II. Фонди періоду після 1917 р. Книга 1. Державний архів Кіровоградської області; Упор.: Тетяна Базишена, Олена Жук, Вікторія Кусмінська, Лілія Маренець, Лариса Пасічник, Ольга Покотило, Людмила Равська. Кіровоград, 2010. С.452-454. (655 с.) URL.: http://dakiro.kr-admin.gov.ua/book/R_rad1.pdf (дата звернення: 25.11.2021).
23. Державний архів Кіровоградської області. Справа фонду № Р – 823. 75 арк.
24. Державні архіви Української РСР: Короткий довідник. К., 1972. С. 115-117.
25. Історія університету. URL <http://www.kntu.kr.ua/?view=univer&id=1> (дата звернення: 27.11.2021).

26. Кіровоградський обласний державний архів: путівник / упоряд: Є.Й.Горбунова та ін. К., 1966. 255 с.
27. Кіровоградщина. Історія. Традиції. Сучасність. Кіровоград, 2008. 640 с.
28. Колечкін В. Державний архів Кіровоградської області у Всеукраїнських та міжнародних наукових конференціях. *Історія, археологія, інформаційна, бібліотечна та архівна справа: актуальні проблеми науки та освіти: тези доповідей I Міжнародної наукової конференції*, 13 травня 2020 р. Кропивницький: ЦНТУ, 2020. С.117-121.
29. Кудлай О.Б. ЗІНОВ'ЄВ Григорій Овсійович [Електронний ресурс] Енциклопедія історії України: Т. 3: Е-Й / Редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. НАН України. Інститут історії України. К.: В-во "Наукова думка", 2005.
30. Матяш І. Б. Специфічні принципи і методи архівознавства. *Архіви України*. 2010. № 5(270). С.20. (С. 19-44)
31. Науково-дослідна робота URL: http://snd.kntu.kr.ua/SCIENTIFIC_RESEARCH_WORK.html (дата звернення: 27.11.2021).
32. Наші професори. Кіровоградський національний технічний університет (1929-2009 рр.). Біографічний довідник. Кіровоград, 2009. 160 с.
33. Основные правила работы ведомственных архивов. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0263400-85#Text> (дата звернення: 27.11.2021).
34. ПЛАН оприлюднення цифрових копій документів Національного архівного фонду на веб сайті архіву на 2021 рік URL.: http://dakiro.kr-admin.gov.ua/dod/2021/plan_opreludnenya.pdf (дата звернення: 27.11.2021).

35. Правила організації діловодства та архівного зберігання документів: Наказ Міністерства юстиції України від 18 червня 2015 р. № 1000/5, зареєстрованим у Мін'юсті 22 червня 2015 р. за № 736/27181 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0736-15#Text> (дата звернення: 25.11.2021).
36. Про Державний архів Кіровоградської області. Історія. URL.: <http://dakiro.kr-admin.gov.ua/dakiro-i.php> (дата звернення: 25.11.2021).
37. Про Державний архів Кіровоградської області. Основні завдання URL.: <http://dakiro.kr-admin.gov.ua/dakiro-z.php> (дата звернення: 27.11.2021).
38. Про Державний архів Кіровоградської області. Структура URL.: <http://dakiro.kr-admin.gov.ua/dakiro-str.php> (дата звернення: 27.11.2021).
39. Про Державний архів Кіровоградської області. Фонди році URL.: <http://dakiro.kr-admin.gov.ua/dakiro-f.php#%D0%9E%D0%B1%D1%81%D1%8F%D0%B3%20%D1%84%D0%BE%D0%BD%D0%B4%D1%96%D0%B2%20%D1%82%D0%B0%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%96%D0%B2> (дата звернення: 27.11.2021).
40. Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися архівними установами, що утримуються за рахунок бюджетних коштів. Постанова Кабінету Міністрів України від 7 травня 1998 р. №639, у редакції Постанови КМУ від 14 березня 2018 р. №175 URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=639-98-%EF#Text> (дата звернення: 27.11.2021).
41. Про затвердження Правил організації діловодства та архівного зберігання документів у державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0736-15#Text> (дата звернення: 27.11.2021).

42. Про затвердження Правил роботи архівних підрозділів органів державної влади, місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій. Наказ Державного комітету архівів України № 16 від 16.03.2001. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0407-01#Text> (дата звернення: 27.11.2021).
43. Про Національний архівний фонд та архівні установи: Закон України від 24.12.1993 р. № 3814-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3814-12#Text> (дата звернення: 25.11.2021).
44. Про підсумки роботи державних архівних установ області та архівних відділів міських рад у 2020 році URL.: http://dakiro.kr-admin.gov.ua/dod/2021/pidsumki_2020.pdf (дата звернення: 27.11.2021).
45. Про підсумки роботи державних архівних установ області та архівних відділів міських рад у січні-вересні 2021 року URL.: http://dakiro.kr-admin.gov.ua/dod/2021/pids_2021_veresen.pdf (дата звернення: 27.11.2021).
46. Ріжняк Р.Я. Розвиток інформатики та інформаційних технологій у вищих навчальних закладах України у другій половині ХХ – на початку ХХІ століття: монографія [за заг. ред. В.М. Орлика]. Кіровоград: «КОД», 2014. 436 с.
47. Сектор управління персоналом, запобігання та виявлення корупції URL.: <http://dakiro.kr-admin.gov.ua/dakiro-str-upr.php> (дата звернення: 27.11.2021).
48. Сектор фізичної збереженості документів та інформаційних технологій URL.: <http://dakiro.kr-admin.gov.ua/dakiro-str-it.php> (дата звернення: 27.11.2021).
49. Список юридичних осіб - джерел формування НАФ, які передають документи до Державного архіву Кіровоградської області URL.: <http://dakiro.kr-admin.gov.ua/dod/sp1.pdf> (дата звернення: 27.11.2021).

50. Технічна освіта на Кіровоградщині: історичний нарис. Кіровоград: «Імекс-ЛТД», 2009. 240 с.
51. Трибуцька О. А. Державному архіву Кіровоградської області – 85 років. Архіви України. 2010. № 5. С. 91-103.
52. Указ Президії Верховної Ради СРСР про утворення Кіровоградської області. 10 січня 1939 року. Правда, 11.01.1939 р.
53. Федотов І. А. Кіровоградський національний технічний університет: історичний нарис. Кіровоград: КНТУ, 2004. 216 с.